

સુવિચાર

માનવતાનો મહિમા ગાતું સદ્વિચાર પરિવારનું સામયિક

આદ્ય તંત્રી :

સદ્ગત હરિલાલ વિ. પંચાલ 'નિમિત્તમાત્ર'

તંત્રી :

પ્રવીણ ક. લહેરી

વર્ષ : 48 ❁ અંક : 5 ❁ સળંગ અંક : 629 ❁ ઓગસ્ટ - 2017

Web Site : www.sadvichar.com ❁ E-mail : sdparivar.org@gmail.com

ટ્રસ્ટી મંડળ

ભૂપેન્દ્ર બેંકર
પ્રમુખ
માણેકલાલ એચ. પટેલ
ઉપપ્રમુખ
પ્રફુલ્લ એચ. અધવર્યુ
મંત્રી
જિતેન્દ્ર બી. પંચાલ
સહમંત્રી
કે. આર. સિંગ
કોષાધ્યક્ષ
પીયૂષ ઓ. દેસાઈ
ટ્રસ્ટી
ડો. પંકજ એમ. શાહ
ટ્રસ્ટી
શૈલેષ આઈ. પટવારી
ટ્રસ્ટી
વિનોદ એ. શાહ
ટ્રસ્ટી
પ્રવીણ ક. લહેરી
મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી

લેખકોના મત સાથે સંસ્થા સહમત છે તેમ માની લેવું નહીં.

અનુક્રમણિકા

ક્રમ.	લેખનું શિર્ષક	લેખક	પાનું
1.	સાચના શહીદ	જયંત પાઠક	5
2.	શાહમૃગવૃત્તિ ક્યાં સુધી ?	ડૉ. રંજના હરીશ	6
3.	સ્નેહ અને સંપત્તિનો સહવાસ	રણછોડ શાહ	9
4.	ઓછા પાણીથી નહીં, ઓછી અક્કલથી દુકાળ પડે છે.	ચતરસિંહ જામ	12
5.	તહેવારોમાં તકેદારી : ફરાળી આહાર અને પોષણ	ડૉ. જાનકી પટેલ	15
6.	સદ્વિચાર પરિવારની સહયોગી થવા માટેની અપીલ	-	17
7.	સર્વોદય એટલે શું ?	કિશોરલાલ મશરૂવાળા	21
8.	સનદી સેવાના પ્રથમ ચરણની સફળતાનું સન્માન	બિનીત મોદી	23
9.	સદ્વિચાર સમાચાર સેવા	-	25
10.	એપ્રિલ-૧૭ થી જૂન-૧૭ સુધીમાં સદ્વિચાર મળેલ દાનની વિગત	-	27
11.	આજીવન સભ્યો જોગ ખાસ વિનંતી	-	34

નિવેદન

2017ની 15મી ઑગસ્ટ એટલે સ્વાતંત્ર્ય પર્વને સિત્તેર વર્ષ પૂર્ણ થયાનો આનંદ અને ગૌરવનો દિન. ભારતની સ્વતંત્રતા બાદ અનેક દેશોની ગુલામીમાંથી મુક્તિ થઈ અને એશિયા - આફ્રિકાના દેશોની પ્રગતિની જે અપેક્ષા હતી તે પૂર્ણ થઈ નથી. અનેક દેશોમાં લોકશાહીનો મૃત્યુદંટ વાગ્યો. લશ્કરી કે સરમુખત્યારશાહીના કારણે અનેક દેશો ગરીબી, શોષણ, અન્યાયનો ભોગ બની રહ્યા છે. વીસમી સદીમાં ટેકનોલોજિના વિકાસ અને સ્વતંત્રતા તેમજ સમાનતાના માહોલ સાથે માનવજાત પ્રગતિ કરી ઉત્ક્રાંતિનું એક ઉપરનું સોપાન ચડશે તેવી આશા હતી તે સાકાર થઈ નથી. આજની ટેકનોલોજિ અને મૂડીવાદી અર્થવ્યવસ્થા દ્વારા અસમાનતા, બેરોજગારી અને શોષણમાં સર્વત્ર વધારો થઈ રહ્યો છે તે ચિંતાની વાત છે.

ભારતમાં 70 વર્ષમાં થોડા ચડાવઉતાર સાથે લોકશાહી સુદૃઢ બની છે. વસતીના અસહ્ય વધારા છતાં દેશના નાગરિકની સરેરાશ આવક અને આયુષ્યમાં નોંધપાત્ર વધારો થયો છે. અનેક ચીજોની તંગી અને અભાવમાંથી વિપુલ માત્રામાં દરેક વસ્તુની ઉપલબ્ધિ આપણને ગૌરવ અપાવે છે. રાષ્ટ્રીય સુરક્ષામાં અનેક પડકારો છતાં લશ્કર અને અન્ય ગણવેશધારી પોલિસ સેવાઓ સરકાર અને ન્યાયતંત્રના અંકુશમાં રહીને સારી કામગીરી બજાવે છે. માતૃભૂમિને કાજ અનેક જવાનોની શહીદીએ જ આપણને દુશ્મનો અને આતંકવાદીઓ સામે રક્ષણ પૂરું પાડ્યું છે. આ સ્વાતંત્ર્ય પર્વ નિમિત્તે આઝાદીના લડવૈયા અને રખેવાળોનું ઋણ સ્વીકાર કરીને તેમને યાદ કરી કૃતજ્ઞતા વ્યક્ત કરવાનો અવસર છે. સૌ વાચક મિત્રોને ઈકોતેરમા સ્વાતંત્ર્ય પર્વની શુભકામનાઓ અને ભારતની ક્ષમતા પૂર્ણપણે વિકસે તે માટે સૌ દેશવાસી દેશને સમર્પિત થઈએ તેવા શુભ સંકલ્પ સાથે અભિનંદન.

ઈશ્વરકૃપાથી ચોમાસાના પ્રારંભ બાદ બે રાઉન્ડમાં વરસાદે કૃપા વરસાવી છે. વર્ષ સારું નિવડશે તેવી આશા

અને ઉત્સાહ સાથે એ પણ નોંધવું રહ્યું કે છેલ્લા મહિનામાં મોંઘવારીનો દર ઘણા વર્ષો બાદ ન્યૂનતમ રહ્યો છે. જો કે GSTના અમલની શરૂઆત સાથે અનેક ચીજોના ભાવો વધ્યા છે. 'સદ્વિચાર પરિવાર'ને પણ સંસ્થાકીય-વહીવટી ધોરણે તેનો અમલ કરવાનો થતા ભોજન સહિતની સેવાઓમાં ભાવ વધારો કરવો અનિવાર્ય થઈ પડ્યો છે.

ચોમાસાની ઋતુ એટલે રોગની સિઝન. 'સદ્વિચાર પરિવાર'ની આરોગ્ય સેવાઓનો લાભ વધુને વધુ લોકો લઈ રહ્યા છે. દર મહિને યોજાતા આરોગ્ય વિષયક પ્રવચનશ્રેણીનો પચીસમો મણકો આ મહિને ૧૩મી ઑગસ્ટે યોજાવા જઈ રહ્યો છે (વિગતો છેલ્લા ટાઈટલ પેઈજ પર) ત્યારે આ પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલા સૌને આગામી સમયમાં સદ્વિચારના આંગણે નિમંત્રણ આપવાનો અમારો પ્રયાસ રહેશે. ટ્રસ્ટી પિયુષભાઈ દેસાઈ પ્રેરિત ભજન સંધ્યાનો બીજો પ્રસંગ ગત મહિને ૯મી જુલાઈની સાંજે યોજાઈ ગયો. ગુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ ગાયિકા સુશ્રી નમ્રતા શોધનના ગીત-સંગીતથી તરબોળ થવા માટે મોટી સંખ્યામાં શ્રોતાઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. નમ્રતાબહેનનો કાર્યક્રમ ખૂબ લોકપ્રિય અને સફળ રહ્યો.

'સદ્વિચાર પરિવાર' સૌ શિવભક્તોને શ્રાવણ માસની શુભેચ્છા પાઠવે છે. મહિલા ઉત્કર્ષ પ્રવૃત્તિના વિકાસ માટે સંસ્થાને દાનની જરૂરીયાત છે. વિવિધ ટ્રેનીંગ પ્રોગ્રામ માટે સાધનો-ફર્નિચર વસાવવા અંદાજે રૂપિયા પચીસ લાખની સહાયની જરૂર છે. સ્ટડી સેન્ટર અને કમ્યુનિટી કિચન સેવાનો વ્યાપ વિસ્તારવા માટે નવા મકાનની આવશ્યકતા છે. જેનો અંદાજિત ખર્ચ રૂપિયા બે કરોડ જેટલો છે. અમને શ્રદ્ધા છે કે સારા કાર્યને દાતાઓનો આર્થિક સહયોગ અગાઉની જેમ જ મળતો રહેશે. સર્વેના મંગળની કામના સહ,

સદ્વિચાર પરિવાર ટ્રસ્ટી મંડળ

સાચના શહીદ

જયંત પાઠક

પૂર્વ પંચમહાલના વનાંચલનો એક વિસ્તાર પહેલાં દેવગઢબારિયાના દેશી રાજ્યની હકૂમત હેઠળ હતો. વસ્તી મોટે ભાગે કોળી, ધારાળા, બારૈયા ને આદિવાસીની.

આ પ્રદેશની પ્રજાને મન થાણું એટલે યમસદન ને સરકારી નોકર એટલે જમડા. એમની નજરે ચડવાનું એ બને તેટલું ટાળે. આદિવાસી જંગલમાં વાઘવરુનો એકલે હાથે સામનો કરે, અંદર અંદર ઝઘડો થતાં સામાને ઝટકાવી નાખતાં વિચાર ન કરે, પણ ખાખી ડગલી જુએ કે થરથર કંપે. દરેક ખાખી ડગલીવાળો માણસ એક રાજા છે. એ તમારાં મરઘાં - બકરાં માગે તો આપવા પડે; એ તમારી સ્ત્રી, બહેન કે દીકરીની લાજ લૂંટે તો તમારે લાચારીથી જોઈ રહેવાનું. અહીં દમન એ જ કાયદો છે, ભયંકર અન્યાય એ જ વ્યવસ્થા છે.

એકવાર થાણામાંથી ભરણાની રકમ ઊપડી ગઈ; હશે પાંચસો-છસો રૂપિયા. ચોરીની ફરિયાદ પાટનગર પહોંચી. પોલીસવડા યારમહમ્મદને તપાસ માટે મોકલવામાં આવ્યા. એમણે રાજગઢ થાણામાં મુકામ નાખ્યો. યારમહમ્મદની બાહોશી વખણાય. એ ચોરી ન પકડી શકે એવું બને જ નહિ, એવી એમની છાપ. આ છાપ કાયમ રાખવા એમણે કમર કસી. બીજે જ દિવસે શક પરથી બે માણસોને પકડવામાં આવ્યા. એક ગોઠ ગામના નાનિયાને (ચોરીના બનાવ વખતે એ કોઈ કામ અંગે થાણે આવેલો) ને બીજા ઘોઘંબાના પટાવાળા રામલાને. બન્નેને પહેલે દિવસે હેડમાં પૂર્યાં. એમણે ગુનો કબૂલ ન કર્યો. બીજે દિવસે એમને એક ઓરડીમાં પૂરીને મારવા લીધા. છાતી ઉપર ચડી બેસી મોં ઉપર મુક્કા મારે, નાગા કરી ગુહ્ય ભાગમાં લાતો મારે, છાતી ઉપર લાઠી મૂકી બે છેડે બે જણા બેસે. પોલીસના ભેજામાં યાતના આપવાની જે કોઈ યુક્તિ સૂઝે તે અમલમાં મૂકવામાં આવે. પણ આ બે જુવાનોએ ગુનો કબૂલ ન કર્યો તે ન જ કર્યો. એમનો એક જ જવાબ હતો: “અમે લીધા નથી, પછી ચમ કરીને હા કહીએ?”

એક બપોરે નાનિયો ઉતાવળે પગલે અમારા ઘર આગળથી થાણામાં જવા નીકળ્યો. બાને થયું કે, લાવો પૂછીએ તો ખરાં કે શું કરે છે? “કેમ નાનભઈ!” કહ્યું એટલે ઓટલે ચડ્યો. “હારુબા.” “તમને, અલ્યા ત્યાં શું કરે છે થાણામાં?” “અરે બા, વાત જ જવા દો! પૂર્વ જનમનાં પાપ હશે તે ભોગવવા વારો આવ્યો, નકર આ જનમારે તો અધરમ નથી કર્યો. બે વાર ખાવા છોડે છે - ઘેર રોટલા ખાવાના ને થાણામાં માર ખાવાનો.” બાની નજર એના મોં પર ગઈ એટલે નાનભાઈએ કહ્યું, “આ જુઓને બા, કાલે એવી ઝાપોટ મારી કે મારા બે દાંત પડી ગયા, જુલમનો પાર નથી. હશે, કરમના લેખ ભોગવ્યા વગર છૂટકો નથી.” બાને દયા આવે છે, એ કહે છે, “પણ તું હા કહી દેને, એટલે આ મારપીટ તો બંધ થઈ જાય!” “એવું તે ચેમ કહેવાય, બા? લીધું ના હોય ને માથે ચેમ ઓઢી લેવાય? એક તો આખરૂ જાય ને પાછા જૂઠું બોલી ભગવાનના ગુનેગાર થઈએ તે જુઠું. એ પાપમાંથી કયે ભવ છૂટીએ પાછા? જે નસીબમાં હશે તે થશે.”

શૈશવમાં જોયેલું નાનિયાનું મુખ ભૂલાતું નથી. એ ઉતાવળી, ધરતી ધ્રુજાવતી, ઉઘાડા પગની ચાલ, એ કપાળ ઉપર હીંચકા ખાતા વાંકડિયા વાળ, એ વૃશસ્કંધ પડછંદ શરીર, સત્યને ખાતર રોજ રોજ નિયમિત થાણે હાજર થઈ અમાનુષી માર ખાવાની એની ધીરતા - દઢતા, “લીધા ના હોય ને માથે ચેમ ઓઢી લેવાય?” એવા એનાં સત્યાગ્રહ વચનો...આ બધાએ મારા શિશુચિત્તમાં સાચના એક શહીદની મૂર્તિ સ્થાપી દીધી છે. નાનિયાનું શરીર મજબૂત, ને મારનાર હાર્યા અને આખરે એને છોડી મૂક્યો. પણ પેલો રમલો - પહેલેથી જ ભાંગેલા શરીરનો સળેકડા જેવો, તે એનાથી કેટલું સહન થાય? એક સવારે વાત આવી કે રામલો કોટડીમાંથી રાતોરાત ભાગી ગયો! એનો પત્તો ન મળ્યો. બિચારો રામલો! ત્રાસથી નાસી તો ગયો - પણ બીજી દુનિયામાં.

(‘અરધીસદીની વાચનયાત્રા’ માંથી સાભાર)

શાહમૃગવૃત્તિ ક્યાં સુધી ?

ડૉ. રંજના હરીશ

નિર્લેપતાના પેરેલિસીસને બદલે
અમને (સ્ત્રીઓને) પીડા પ્રેરક સભાનતા બપે છે
એ સભાનતા ભલે પીડાદાયી હોય
પરંતુ તે અમને આત્મખોજની કેડીએ લઈ જશે.

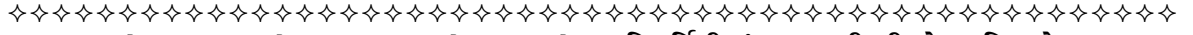
ફ્લોરેન્સ નાઈન્ટિંગેલ

તાજેતરમાં ગુજરાતની એક યુનિવર્સિટીના વિમેન્સ સેલ દ્વારા આયોજિત સ્ત્રી જાગૃતિ વિષયક સેમિનારના ઉદ્ઘાટન સત્રમાં કી-નોટ સંબોધન કરવાનું બન્યું. પ્રસંગનું દીપ પ્રાગટ્ય જાણે જ્ઞાનપ્રકાશ લઈને આવ્યું. સેમિનારને ખુલ્લો જાહેર કરવા સાથે આદરણીય ઉદ્ઘાટક મહાશયે પોતાના ઉદ્બોધનમાં પ્રસંગને અનુરુપ પ્રારંભિક વિધાનો કર્યાં. ભારત દેશની નારીની જાગૃતતા, તેની ખુમારી, તેની આવડત, સમર્પણ અને ત્યાગને નમન. જાગૃતતાના પ્રથમ સોપાનને તો ભારતીય નારી ક્યારનીય પાર કરી ચૂકી છે તેવી ટકોર હવે નારી સિદ્ધિના આકાશો આંબી રહી છે. તેણે લગભગ બધું જ મેળવી લીધું છે. આમ સ્ત્રીએ હાંસલ કરેલ સફળતાની સહર્ષ નોંધ લેવાઈ અને અંતે મુખ્ય વાત. એક એવા ભારતની પરિકલ્પના કે જેમાં આકાશો આંબતી સ્ત્રીની જાગૃતિ, રક્ષણ તથા સશક્તિકરણ માટે કોઈ સેમિનારો, ભાષણો કે સૂત્રોચ્ચારો ન કરવા પડે. સમાજ એટલો તો સુધરી જાય કે ક્યાંય અન્યાય હોય જ નહીં અને તેના પરિણામે સ્ત્રી જાગૃતિ તથા રક્ષણ માટે વિમેન્સ સેલ કે પ્રોટેક્શન ઓફિસર જેવાઓની કોઈ જરૂર ન જ રહે. વાહ ! કેવી ભવ્ય કલ્પના ! ક્ષણાર્ધ માટે 'જેન્ડર ડિસ્ક્રિમનેશન' મુક્ત એવા આદર્શ વિશ્વની કલ્પનામાં રાયવાનું મને મન થઈ ગયું.

ઉદ્ઘાટક મહાશયશ્રીના પરિકથા સમા વિશ્વના સ્વપ્નની વાત પૂરી થઈ અને ખીચોખીચ સભાખંડમાં બેઠેલી સ્ત્રીઓના ગડગડાટે મને એ સ્વપ્નની ભવ્ય દુનિયા

માટે ભારતીય સ્ત્રી જીવનની વાસ્તવિકતાની ધરાતળ પર લાવીને મૂકી દીધી. ઉદ્ઘાટકશ્રી દ્વારા પ્રસ્તુત યુટોપીયા (કલ્પનાજગત)માં સરી પડવું એ પણ શું શાહમૃગવૃત્તિ નથી ? અડધી મનુષ્ય જાત તો આ પ્રમાણે જ વિચારે છે. તો વળી બાકી રહેલી અડધી મનુષ્ય જાત તેમને પગલે કે સંસ્કારગત રીતે કે પછી બીકની મારી આવું જ કંઈક વિચારવા પ્રેરાશે અને એ વાત નક્કી છે કે સ્ત્રી જીવનની વિષમ પરિસ્થિતિને જોવાની કે તેને સ્વીકારવાની સજ્જતા નહીં હોય તો સ્ત્રી જ્યાં છે ત્યાં જ રહેશે. ૧૯મી સદીમાં ફ્લોરેન્સ નાઈન્ટિંગેલે જે વાત કરી તે આજે ૨૧મી સદીમાં પણ તેટલી જ પ્રસ્તુત છે. અન્યાયમુક્ત કે અપમાનમુક્ત વિશ્વ તો કદાચ ગણીગાંઠી નસીબદાર સ્ત્રીઓના જીવનની જ વાસ્તવિકતા હોઈ શકે. અન્ય બધી સ્ત્રીઓએ તો પીડા પ્રેરક સભાનતાને સહર્ષ સ્વીકારીને તેમાંથી જ રસ્તો કરવાનો છે. આવા વિધાન સાથે સ્ત્રી જાગૃતિ પરની એકદિવસીય ચર્ચાના મંડાણ થયા.

વિસ્મૃતિ કે અજ્ઞાનના પેરેલિસીસ કરતા જાગૃતિની પીડા સ્ત્રીને માટે કેટલી જરૂરી છે તેની વાત થઈ. ૧૮૦૮માં નાઈન્ટિંગેલે પોતાના કાવ્યમાં જે લખ્યું તે આજની યુનિવર્સિટી કેમ્પસ સાથે સંકળાયેલ સ્ત્રી માટે પણ તેટલું જ મહત્ત્વપૂર્ણ છે. અલબત્ત એ જમાના કરતાં આજે સ્ત્રીઓ સુશિક્ષિત બની છે. નોકરિયાત બની છે અને મોટા પદે આસિન થઈ છે. પરંતુ આવી સ્ત્રીઓની ટકાવારી કેટલી ? અને વળી આ સફળ લેખાતી સ્ત્રીઓ પણ પોતાના નોકરીના સ્થળના પિતૃસત્તાક માહોલમાં ઘણી બધી બાબતોમાં જાણી જોઈને અજ્ઞાનતાના પેરેલિસીસમાં જીવવાનું પસંદ કરતી હોય છે. કેમ કે આ ચતુર સ્ત્રીઓ જાણે છે કે જાણવામાં, જોવામાં અને જે જોયું તે સ્વીકારવામાં અસહ્ય પીડા રહેલી છે તો વળીએ

સ્વીકાર સાથે અન્યાય સામે ટકાર ઊભા રહેવામાં અને અન્યાય ન સ્વીકારવા માટેના પોતાના નિર્ણયને શબ્દોમાં મૂકવામાં સમર્થ એવી ઘણી બધી પોતે જાતે અનુભવેલ અન્યાય કે અપમાનને કાગળ પર ઉતારતા ગભરાય છે. 'વિમેન્સ સેલ' જેવી સંસ્થાઓ નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટના આદેશથી યુનિવર્સિટી કેમ્પસો પર ઉપલબ્ધ બનાવાઈ છે, પરંતુ તેમની પોતાની એક મર્યાદા છે. સ્ત્રીની લેખિત અરજી વગર આવી સંસ્થાઓ સ્ત્રીને મદદ કરવા અસમર્થ હોય છે. પરંતુ મહંદશે પોતાની જાતને મોર્ડન અને સુશિક્ષિત કહેવડાવતી કેમ્પસ પર કામ કરતી સ્ત્રીઓ પણ પોતાના માટે 'જાગ્રત', 'ન્યાયી' કે 'નારીવાદી' જેવા વિશેષણોથી ઓળખાવાનું ટાળે છે. તેમને 'ભોળા', 'ભલા' કે 'નિરુપદ્રવી' જેવા વિશેષણો વધુ અનુકૂળ હોય છે કે જેથી જીવન શરણાગતિપૂર્ણ સરળતાથી જીવી શકાય. પિતૃસત્તાક સમાજ વ્યવસ્થા તથા વિશ્વવિદ્યાલયોના 'જેન્ડર પોલિટિક્સ'નું આ એક નક્કર સત્ય છે. કેમ્પસ પર સ્થાયીરૂપે દબદબો ધરાવતા પિતૃપ્રધાન માનસિકતાવાળા પુરુષોને સ્ત્રી અભણ છે કે ભણેલી, નોકરીયાત છે કે ગૃહિણી, બુદ્ધિશાળી છે કે મૂર્ખ તેથી કોઈ ઝાઝો ફેર પડતો હોય તેવું નથી. કારણ કે આ બધા પ્રકારની સ્ત્રીઓએ લગભગ હંમેશાં મૌનની સંસ્કૃતિનું જ વરણ કર્યું હોય છે.

આવી મૌનની સંસ્કૃતિ ક્યાં સુધી ? આવી શાહમૃગવૃત્તિ ક્યાં સુધી ? ક્યારેક તો ગાંધારીની આંખના પાટા ખોલવા પડશે ને ? 'જોવું નહીં ને દાઝવું નહીં' એ ગાંધારીનો તર્ક રહ્યો હશે. જેના કારણે મહાભારત જેવું વિનાશકારી યુદ્ધ થયું. જો તેણે જાગૃતિ સાથે કર્મઠપણે વર્તવાનું રાખ્યું હોત તો કદાચ એ મહાયુદ્ધ ટાળી શકાયું હોત. પરંતુ આંખેથી પાટા છોડવાની એ જાગૃતિની ક્ષણે ગાંધારીને પીડા પણ આપી હોત. તે એકલી પડી ગઈ હોત. ગાંધારી જે ન કરી શકી તે ભારતીય સ્ત્રીએ કરવાનું છે. સ્ત્રી જાગૃતિના આવાહન માટે અને તેવી જાગૃતિને બિરદાવવા અને પોંખવા માટે સંમિલીત થાયેલ

યુનિવર્સિટીમાં કામ કરતી સ્ત્રીઓ સુરક્ષિત છે, સમજદાર છે, સફળ છે આવું સતત બોલાતું રહેતું હોય છે. પરંતુ આપણે સમજવાનું છે કે સત્ય આથી તદ્દન ઊલટું છે. મોટો પગાર એટલે સફળતા નહીં, પરંતુ આત્મસન્માનને આંચ આવે તેવી નાનામાં નાની સૂક્ષ્મ વાત પ્રત્યે આપણી સભાનતા અને તે અંગેની કાર્યદક્ષતા તે જ સફળતાની ચાવી. આ સભાગૃહમાં બેઠેલી પ્રત્યેક સ્ત્રી કડવા સત્યથી વાકેફ છે તો પછી આપણા જીવનમાં વ્યાપીને રહેલ આ શાહમૃગવૃત્તિના સત્યને સ્વીકારીને તેનાથી જાગૃતપણે મુક્તિ મેળવી લેવામાં વાંધો શું છે ?

નિર્લેપતાના પેરેલિસીસ કરતા પીડાદાયી જાગૃતિનું તો હંમેશાં સ્વાગત જ હોય.

જાગૃતિના ક્ષણની પીડા સ્ત્રીને આત્મસમજ અને અંતે ધ્યેય સિદ્ધિ તરફ દોરી જશે. આત્મસિદ્ધિની આ યાત્રામાં કોઈનોય વિરોધ કે અનાદર નહીં, ફક્ત પોતાની લીટીને લાંબી કરવાની વાત. હા એટલી વાત અવશ્ય છે કે સ્ત્રીના વિકાસના નિશ્ચિત તબક્કાઓમાંથી પસાર અવશ્ય થવું પડશે. સિદ્ધિના અંતિમ સુખદ પડાવ પર પહોંચતા પહેલાં સ્ત્રીએ એકલતાની અંધારમય સુરંગમાંથી પસાર થવું અનિવાર્ય છે અને તેથી હિંમત વિના નહીં ચાલે. 'એકલો જાને રે' એ સૂત્ર મનુષ્યમાત્ર માટે દીવાદાંડી સમાન રહ્યું છે તો સ્ત્રી અપવાદ ક્યાંથી હોય ? વિશ્વની પ્રત્યેક સફળ સ્ત્રીએ આ એકલતા અનુભવી છે અને એકલતાની ક્ષણે પોતાની સાથેની અન્ય સ્ત્રીઓમાં રહેલા જાગૃતિના અભાવને દોષ દર્શને ફરી એકાવર જૂની ટેવ પ્રમાણે શાહમૃગવૃત્તિમાં સરી પડવાને બદલે એકલા જ 'આગેકદમ' કહીને ચાલી નીકળવાનું હોય. ઈતિહાસના પાના ઉલટાવશો તો કેટકેટલી એકલવાયી સ્ત્રીઓ પોતાની લડત એકલા હાથે લડતી દેખાશે. તે બધાની જેમ આપણે પણ જાગૃતિથી જન્મતી પીડા અને એકલતાને ભેટવાની તૈયારી કરી લેવી જોઈએ. એક વ્યક્તિગત વાત કહી દઉં. ગુજરાત યુનિવર્સિટી કેમ્પસ પર જ્યારે જ્યારે આવી એકલતાએ મને ઘેરી ત્યારે મેં એક કાવ્યનો સહારો લીધો.

સ્નેહ અને સંપત્તિનો સહવાસ

રણછોડ શાહ

વર્તમાન કૌટુંબિક વ્યવસ્થાએ જીવનમાં તાણનો બેસૂમાર વધારો કર્યો છે. અગાઉના વર્ષોમાં સંયુક્ત કુટુંબમાં એકાદ અપંગ, અશિક્ષિત કે કમાણી નહીં કરી શકતી વ્યક્તિ પણ નભી જતી. એકબીજાના સહારે વર્ષો ક્યાં વિતી જતા તેની ખબર જ પડતી નહીં. ક્યારેક સાથે રહેતા હોવાથી મતભેદ થતા પરંતુ તે મનભેદ સુધી પહોંચતા નહીં. જીવન સુપેરે જીવાય જતું. કુટુંબમાં એકાદ વ્યક્તિ એવી રહેતી કે તે સૌની કાળજી રાખતી. તે અલગ અલગ મણકાની માળા બનાવી પ્રભુને અર્પણ કરતી. આ સમજદાર વડીલ કુટુંબીજનની વાત સૌ સ્વીકારતા. તેમની વાતને ક્યારેય કોઈ ઉથાપતું નહીં.

વર્તમાન સમયની વિભક્ત કુટુંબ વ્યવસ્થાએ અનેક સમસ્યાઓ સર્જી છે. તેમ છતાં એક છત નીચે રહેતી બે વ્યક્તિઓ પરસ્પર પ્રેમથી રહેતી હોય, લાગણી તેમને સાંકળતી કડી હોય અને એકબીજા વચ્ચે સમજણનો સેતુ હોય તો જીવન સરળ, સફળ અને સહજ બની જાય છે. એક યુવાને અત્યંત સૌંદર્યવાન યુવતી સાથે લગ્ન કર્યાં. જેવું તેનું રૂપ તેવા જ તેના ગુણ હતા. તે સૌ સાથે હળીમળીને પ્રેમપૂર્વક વર્તતી હતી. તેના ચહેરા ઉપર સદાય સ્મિત ફરકતું હોવાથી સૌ તેના તરફ માન, પ્રેમ અને લાગણીસભર નજરે જોતાં. તેની સાથે પ્રેમાળ સંબંધ રાખતા. પતિ-પત્ની એકબીજાને અનહદ પ્રેમ કરતા હોવાથી લગ્ન જીવન આનંદમય રીતે પસાર થઈ જતું હતું.

એક દિવસ પત્નીને ચામડીનો રંગ લાગુ પડ્યો. અનેક ડોક્ટરોને બતાવ્યું. વિવિધ દવાઓ કરી, પરંતુ રોગમાં કોઈ સુધારો થયો નહીં. ધીમે ધીમે તે સુંદરતા ગુમાવવા લાગી. શરીર ઉપર કાળા ચકામા પડી ગયા.

તેના શરીરનો રંગ પણ બદલાઈ ગયો. હવે તે કદરૂપી બની ગઈ.

એક દિવસ પતિને વ્યવસાયના કામ અંગે બહારગામ જવાનું થયું. તે કામકાજ પતાવીને ઘેર પરત ફર્યો અને પત્નીને જણાવ્યું, “હું રસ્તા ઉપર ચાલી રહ્યો હતો ત્યારે પાછળથી આવેલા વાહનની ટક્કરને કારણે મને ભયંકર અકસ્માત થયો. અકસ્માતમાં મેં આંખોની રોશની ગુમાવી દીધી છે. હું કાંઈ જોઈ શકતો નથી.” પત્ની પતિને ભેટી ચોધાર આંસુએ રડવા લાગી. હિબકે ચડી ગઈ. પરંતુ હવે શું ?

તેમનું લગ્નજીવન આગળ વધતું જ ગયું. ધીમે ધીમે દિવસો પસાર થતા ગયા. બંને વચ્ચે અગાઉના જેવો જ પ્રેમ સંબંધ રહ્યો. હવે સ્ત્રીનું કદરૂપાપણું ચરમસીમાએ પહોંચી ગયું. હવે તે લોકોને હળવા મળવાનું ટાળવા લાગી. ઘરની બહાર જવાનું પણ બંધ કરી દીધું. અંધપતિ હવે તેના આ બેડોળ સ્વરૂપને જોઈ શકતો નહીં. અલબત્ત તેનો પત્ની તરફનો પ્રેમ તો તેઓએ તેવો જ રહ્યો. તેમનું લગ્નજીવન નિર્વિઘ્ને આગળ વધવા લાગ્યું. જીવનમાં ક્યાંય કટુતા પ્રવેશી શકી નહીં.

અચાનક એક દિવસ તે સ્ત્રી બિમાર પડી અને મૃત્યુને આધીન થઈ ગઈ. પુરુષ ખૂબ રડ્યો. તેના ઉપર આકાર તૂટી પડ્યું. નિરાધાર બની ગયો. તેના જીવનમાંથી આનંદ અદૃશ્ય થઈ ગયો. એકલતા તેને કોરી ખાવા માંડી. જે ગામમાં રહેતો હતો ત્યાં તેને હવે કોઈ ગાંઠતું નહોતું. તેથી તેને બીજા ગામ જવા માટે પ્રયાણ કર્યું ત્યાં જ પાછળથી એક અવાજ આવ્યો. પાછળ આવનાર વ્યક્તિએ કહ્યું, “ભાઈ, તમે તો અંધ છો. હવે એકલા કેવી રીતે રહી શકશો? અત્યાર સુધી તમે તમારી પત્નીની

હીધું? તેઓ કાંઈ બોલ્યા ખરા?” સૌએ એક અવાજે જણાવ્યું કે પિતાજીએ જમી લીધું છે, પરંતુ કાંઈ બોલ્યા નથી. મોટાપુત્રને વિચાર આવ્યો કે પિતાજી કાંઈ બોલ્યા નથી તો મારે પણ કાંઈ બોલવું જોઈએ નહીં. તે પણ ચૂપચાપ જમીને ઊભો થઈ ગયો. ત્યારબાદ બાકીના બે પુત્રોએ પણ વારાફરતી તેવું જ વર્તન કર્યું.

પિતાજીએ જોયું કે આજે ઘરમાં વાતાવરણ અત્યંત તંગ થાય તેવી સ્થિતિ હતી. આર્થિક રીતે તો કંગાળ થઈ ગયા છે. પરંતુ લક્ષ્મીજી ગયા બાદ સૌ પરસ્પર પ્રેમથી રહેશે તે વરદાન આપી ગયા છે માટે જ આજે ઘરમાં કંકાસ થયો નથી. લક્ષ્મીજીની વિદાય બાદ પણ સૌ કુટુંબીજનો એકસૂત્રથી બંધાઈ પ્રેમમય વાતાવરણમાં જીવી રહ્યા છે માટે કુટુંબમાં લક્ષ્મી કરતાં પ્રેમનું મહત્ત્વ જ વધારે છે. આર્થિક અસહાયતા વચ્ચે પણ કુટુંબના સૌ સભ્યો મનમેળથી રહે છે તે જ બતાવે છે જીવનમાં કેન્દ્ર સ્થાને ધન નહીં પ્રેમ છે.

ઝઘડો, કંકાસ, વિસંવાદ જીવનને જીવવું આકરું બનાવી દે છે. જ્યાં પ્રેમ છે ત્યાં ચોક્કસ જ લક્ષ્મીનો નિવાસ છે. પરંતુ ક્યારેક અઢળક સંપત્તિ વચ્ચે પણ નજરે પડતો નથી. જીવન જીવવાની યોગ્ય રીત તો એ છે કે સદાય પ્રેમ વહેંચતા રહો. નાના-મોટા સૌની સતત કદર

કરતા રહો. નાનાભાઈ પાસે વધુ ધન હોય તેમ છતાં તે મોટાભાઈ કરતાં ક્યારેય મોટો થઈ જતો નથી. જે મોટા હોય તે હંમેશા મોટા જ રહેશે. પરિવારમાં જે વ્યક્તિ આર્થિક ઉપાર્જન કરતો નથી તે કાંઈ કરતો નથી તેવું માનવું યોગ્ય નથી. કદાચ તે કુટુંબના બીજા સભ્યોના વિકાસ માટે કાંઈક અન્ય પ્રવૃત્તિ કરતો હોય તેવું પણ બને. તે ધન કમાતો નથી, પરંતુ કુટુંબના તમામ સભ્યોની સેવા કરી જીવન સમર્પિત કરી દે છે. માત્ર પૈસા રળી લાવનાર જ કુટુંબમાં અગ્રસ્થાને હોય તેવું નથી. કુટુંબમાં જે વ્યક્તિ સૌ વચ્ચે નિર્વાજ પ્રેમ વહેંચે છે તે જ કેન્દ્રસ્થાને ગણી શકાય. સાચી વાત તો એ છે કે જ્યાં પ્રેમ છે ત્યાં જ વિકાસ છે. કદાચ પ્રેમ હોય ત્યાં જ લક્ષ્મીજીનો નિવાસ હોય. જે કુટુંબના કેન્દ્રસ્થાને પ્રેમ છે ત્યાં ક્યારેય કોઈ આફત આવી જ શકતી નથી. સ્નેહ અને સંપત્તિનો સહવાસ જ જીવનને મંગળમય બનાવી શકે.

:: આચમન ::

એક ગમતું જણ મળ્યું, જેની સાથે મન મળ્યું,
બંબર પણ ના પડી, ક્યાં જગતનું સગપણ મળ્યું.

* * *

૬૩, ભૃગુપુર સોસાયટી, કસક, ભરૂચ.

(મો.) ૯૯૭૯૯૯૧૬૩૧

ન ગમે તેવું થાય ત્યારે

એક વાર એક ગરુડ એક શિકારીએ બિછાવેલી જાળમાં ફસાઈ ગયું. ગરુડ જ્યાં ફસાયું હતું તેની નજીક જ એક ખેતરમાં એક મજૂર કામ કરી રહ્યો હતો. તેને એ સુંદર પક્ષીની દયા આવી ગઈ તેણે એ ગરુડને બચાવી લીધું. ગરુડે આંખો થકી તે મજૂરનો આભાર માન્યો.

થોડા દિવસ પછી તે ખેડૂત એક જર્જરિત દિવાલને અડીને બેઠો બેઠો થાક ઉતારી રહ્યો હતો. એ વખતે અચાનક પેલું ગરુડ ત્યાં ધસી આવ્યું. તેણે ખેડૂતના માથા પર તડકાથી બચવા બાંધેલું કપડું ખેંચી લીધું અને થોડી ઊંચાઈએ ઊડવા માંડ્યું. ખેડૂત અકળાઈ ગયો. તેને અફસોસ થયો કે મેં એ દિવસે આ ગરુડને બચાવ્યું અને આજે તે મારું ઢાંકવાનું કપડું છીનવીને ભાગ્યું. ખેડૂત ગરુડની પાછળ દોડ્યો. એ જ વખતે પેલી જર્જરિત વિશાળ દિવાલ તૂટી પડી.

ખેડૂતને સમજાયું કે હકીકતમાં એ ગરુડે તેનો જીવ બચાવીને પોતાના ઉપકારનો બદલો વાળ્યો હતો. બોધ મળે છે કે કોઈ હિનેચ્છુ માણસની વાત કે ચેષ્ટા કડવી લાગે ત્યારે તેને દુશ્મન ગણીને પ્રતિક્રિયા આપવાને બદલે તેનો હેતુ સમજવો. ઈસપની બોધકથા.

(સૌજન્ય : ‘ગ્રામગર્જના’)

ઓછા પાણીથી નહીં, ઓછા અક્કલથી દુકાળ પડે છે.

ચતરસિંહ જામ

(રાજસ્થાનના જેસલમેર જિલ્લાના રામગઢ વિસ્તારમાં ગયા વર્ષે કુલ ૪૮ મિ.મી. એટલે કે ૪.૮ સે.મી. કે માત્ર ૨ ઈંચ જેટલો વરસાદ પડ્યો અને તોય ત્યાં દુકાળ પડ્યો નહીં. ભારતમાં આટલો ઓછો વરસાદ ક્યાંય પડતો નથી. વધારે વરસાદવાળા તમામ વિસ્તારો દુષ્કાળગ્રસ્ત કેમ છે ? આ એક વિચારવા જેવો પ્રશ્ન છે. આપણી ઓછી અક્કલ અને દૂરદર્શિતાના અભાવે વિકાસનું જે મોડેલ ઊભું કર્યું છે તે વિનાશ તરફ લઈ જઈ રહ્યું છે. શું આપણે હજુ પણ આંખો નહીં ખોલીએ ? - સંપાદક)

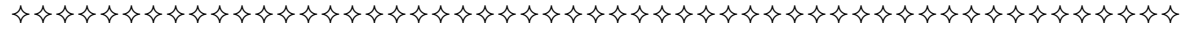
ટેલીવિઝન ક્યાં નથી ? આપણે ત્યાં પણ છે. આપણે ત્યાં એટલે કે જેસલમેરથી ૧૦૦ કિ.મી. પશ્ચિમમાં પાકિસ્તાનની સીમા પર પણ. એ પણ જણાવી દઉં કે આપણે ત્યાં એટલે કે જેસલમેરથી ૧૦૦ કિ.મી. પશ્ચિમમાં પાકિસ્તાનની સીમા પર પણ. એ પણ જણાવી દઉં કે આપણે ત્યાં દેશનું સૌથી ઓછું પાણી વરસે છે, ક્યારેક-ક્યારેક તો વરસતું પણ નથી. વસ્તી ઓછી જરૂર છે પણ પાણી તો ઓછા લોકોને પણ જરૂરિયાત પ્રમાણે મળવું જોઈએ તેથી અહીં ખેતી ઓછી પશુપાલન વધારે છે. લાખો ઘેટાં, બકરાં, ગાય અને ઊંટોને માટે પણ પાણી જોઈએ. આ ટેલીવિઝનને કારણે આપણે છેલ્લા કેટલાય દિવસોથી દેશના કેટલાય રાજ્યોમાં પડી રહેલા દુકાળની ભયાનક ખબરો જોઈએ છીએ. હવે એમાં ક્રિકેટનો પણ નવો વિવાદ જોડાઈ ગયો.

તમારે ત્યાં કેટલું પાણી વરસે છે એ તો તમે જ જાણો. અમારે ત્યાં છેલ્લા બે વર્ષમાં થયેલા કુલ વરસાદની જાણકારી તમને આપવા ઈચ્છીએ છીએ. સન ૨૦૧૪માં જુલાઈમાં ૪ મિ.મી. અને પછી ઓગસ્ટમાં ૭ મિ.મી. એટલે કે કુલ ૧૧ મિ.મી. વરસાદ વરસ્યો

હતો ત્યારે પણ અમારો આ રામગઢ વિસ્તાર દુકાળના સમાચારોમાં ન આવ્યો અથવા અમે સમાચારોમાં આવવાની નોબત જ ન આવવા દીધી. વળી ગયા વર્ષે સન ૨૦૧૫માં ૨૩ જુલાઈએ ૩૫ મિ.મી., ૧૧ ઓગસ્ટે ૭ મિ.મી. અને વળી ૨૧ સપ્ટેમ્બરે ૬ મિ.મી. વરસાદ થયો. આટલા ઓછા વરસાદમાં પણ અમે અમારા ૫૦૦ વર્ષ જૂના વિપ્રાસર નામના તળાવને ભરી દીધું હતું. આ બહુ જ વિશેષ તળાવ છે. લાખો વર્ષો પહેલાં કુદરતમાં જ ભારે ઉથલ-પાથલ થઈ એને કારણે તળાવની નીચે કાળી ચીકણી માટીનું, મુલતાની માટીનું કે જીપ્સમનું એક થર જામી ગયું હતું. આ થરને કારણે વરસાદનું પાણી ઝમીને રેગિસ્તાનમાં નીચે વહેતા ખારા પાણીમાં મળતું નથી. તે રેતીમાં ભેજની જેમ સુરક્ષિત રહે છે. આ ભેજને અમે નીતર્યું પાણી કહીએ છીએ.

તળાવમાં ઉપર ભરાયેલું પાણી કેટલાક મહિનાઓ તો ગામના કામમાં આવે છે, જેને આપણે પાલર પાણી કહીએ છીએ. એ પૂરા વિજ્ઞાનમાં આપણે નહીં જઈએ પણ તળાવ ઉપરથી સુકાઈ જાય પછી રેતીમાં સમાયેલા ભેજને અમારા પૂર્વજોએ ન જાણે ક્યારથી બેરી, કૂઈ નામનો એક સુંદર ઢાંચો બનાવીને ઉપયોગમાં લે છે. હજુ એપ્રિલના ત્રીજા અઠવાડિયામાં પણ અમારા તળાવમાં ઉપર પાણી ભરાયેલું છે. જ્યારે સુકાશે ત્યારે નીતર્યું પાણી આવી જશે અને અમે આવતા વરસાદ સુધી પાણીના મામલે એકદમ સ્વાવલંબી બની રહીશું.

આ વિશે તળાવ વિપ્રાસરની જેમ જ અમારા જેસલમેર વિસ્તારમાં કેટલાક વિશેષ ખેતરો પણ છે. આમ તો આ બધો વિસ્તાર દુકાળનો જ છે. વરસાદ પડે તો એક પાક મળે છે. પણ ક્યાંક-ક્યાંક ચીકણી કાળી

માટી કે જિપ્સમની પટ્ટી ખેતરોમાં પણ છે. સમાજે સદીઓથી આ વિશેષ ખેતરોને અંગત કે કોઈ પરિવારના હાથમાં જવાં દીધાં નથી. આ વિશેષ ખેતરોને સમાજે બધાનાં બનાવી દીધાં છે. જે વાતો તમે લોકો કદાચ સૂત્રોમાં સાંભળો છો તે વાતો, સિદ્ધાંતો અમારા સમજદાર પૂર્વજોએ અમારે ત્યાં જમીન પર ઉતારી દીધાં છે. આ વિશેષ ખેતરોમાં આજની આ ગળાકાપ હરિકાઈના જમાનામાં પણ સામૂહિક ખેતી થાય છે. આ વિશેષ ખેતરોમાં દુકાળની વચ્ચે પણ સુંદર પાક પેદા કરવામાં આવે છે.

ગયા વર્ષના કુલ પડેલા પાણીના આંકડા તો તમે ઉપર જોયા જ છે. હવે એને સામે રાખીને આ વિશાળ દેશના કોઈપણ કૃષિ વિશેષજ્ઞને પૂછી લો કે ૨.૪ સે.મી.ના વરસાદમાં શું ઘઉં, સરસવ, ચણા જેવા પાકો ઉત્પન્ન થઈ શકે છે. આ બધા વિશેષજ્ઞોનો ઉત્તર 'ના' માં જ હશે. પરંતુ જો હમણાં તમે રામગઢ આવો તો અમારે ત્યાંના ખેતરોમાં આ બધા પાકો આટલા ઓછા પાણીમાં ખૂબ સારી રીતે તૈયાર થયા છે અને હવે આ પાક બધા સભ્યોના ખળામાં મૂકાઈ રહ્યાં છે. આ શુષ્ક રેગિસ્તાનમાં, સૌથી ઓછા વરસાદના વિસ્તારમાં આજે પણ ભરપૂર પાણી છે, અનાજ છે અને પશુઓને માટે ખૂબ માત્રામાં ચારો છે. એ જણાવતાં પણ સંકોચ થઈ રહ્યો છે કે આટલા ઓછા પાણીમાં પાકેલો આ પાક માત્ર આપણા કામમાં જ નથી આવી રહ્યો, બલ્કે દૂર-દૂરથી એની લણણી માટે બીજા લોકો પણ આવી રહ્યા છે એમાં બિહાર, પંજાબ, મધ્યપ્રદેશના માલવાથી પણ લોકો પહેલીવાર આવ્યા છે એટલે કે જ્યાં અમારા કરતાં વધારે વરસાદ થાય છે ત્યાંના લોકોને પણ અહીં કામ મળ્યું છે.

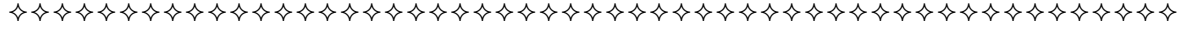
આની વચ્ચે મરાઠાવાડા, લાતૂરના ટી.વી. પર જોઈએ તો બહુ જ દુઃખ થાય છે. કલેક્ટરે જળસ્ત્રોતો પર કલમ ૧૪૪ લગાવી છે. પાણીને લઈને લોકો ઝઘડે

છે અને અહીં અમારા ગામડાંઓ આટલો ઓછો વરસાદ હોવા છતાં પણ પાણીને લઈને સમાજમાં પરસ્પર પ્રેમનો નાતો બન્યો છે. તમે ભોજનમાં આગ્રહ સાંભળ્યો છે. તમારે ત્યાં મહેમાન આવી જાય તો એને વિશેષ આગ્રહ કરીને ભોજન પીરસવામાં આવે છે. અમારે ત્યાં તળાવ, કૂવા અને કૂઈ પર આજે પણ પાણી કાઢવા માટે વિનંતી કરવામાં આવે છે. પહેલાં તમે પાણી લો પછી અમે લઈશું. પાણીએ અમારે ત્યાં સામાજિક સંબંધો જોડીને રાખ્યા છે. એટલા માટે દેશના અન્ય ભાગોમાં જ્યારે પાણીને કારણે સામાજિક સંબંધો તૂટતા દેખાય છે ત્યારે અમને બહુ જ ખરાબ લાગે છે.

એની પાછળ એક મોટું કારણ તો છે પોતાની ચાદર જોઈને પગ ફેલાવવા. મરાઠવાડે કુદરત પાસેથી થોડું ઓછું પરંતુ શેરડીની ખેતી કરીને ભૂજળ બધું જ ખેંચી લીધું. હવે એક જ કૂવામાં પાણી તળીયે આવી ગયું છે અને એમાં સેંકડો ડોલ ઉપરથી લટકેલી જોવા મળે છે. આ વિસ્તાર આવી ખેંચતાણમાં પડી ગયો છે.

ક્યારેક આખા દેશમાં પાણીને લઈને સમાજના મનમાં એકસરખો ભાવ રહ્યો હતો. આજે નવી ખેતી, વધારે પાણી માગતા નવા નવા પાક, કારખાનાંઓ, તળાવોને પૂરીને બનેલા અને વધતા જઈ રહેલા શહેરોમાં સંયમનો ભાવ ક્યારનોય ખતમ થઈ ગયો છે. ત્યારે આપણને કાં તો ચેન્નાઈ જેવું ભયાનક પૂર દેખાય છે અથવા લાતૂર જેવો ભયાનક દુકાળ. ચેન્નાઈનું વિમાનમથક પૂરમાં ડૂબી જાય છે અને લાતૂરમાં રેલ આવે છે.

પાણી ક્યાં, કેટલું વરસે છે એ પ્રકૃતિએ હજારો વર્ષોથી નક્કી કરી રાખ્યું છે. કોંકણમાં, ચેરાપૂંજીમાં ખૂબ વધારે તો અમારા ગામડામાં, જેસલમેરમાં ખૂબ જ ઓછું પણ જે જ્યાં છે ત્યાં પ્રકૃતિનો સ્વભાવ જોઈને જેમણે જે તે સમાજ ચલાવવાની યોજના બનાવી છે અને એમાં એમણે સરકારોની વાતો સાંભળી નથી, લાલચ કરી નથી

તો સમાજ પાણી ઓછું હોય કે વધારે આનંદમાં રહે છે. ભરેલું છે.

આ આનંદ અમે છોડ્યો નથી. કેટલાક ગામડાંઓમાં અમારે ત્યાં પણ વાતાવરણ બગડ્યું હતું. પરંતુ છેલ્લા ૧૦-૧૫ વર્ષથી ફરી સુધરવા પણ લાગ્યું છે. આ દરમિયાન અમારા સમાજે લગભગ ૨૦૦ નવી બેરિયા, ૧૦૦ નવી ખેત તલાવડી, ૫ મીઠા પાણીના પાતાળ કૂવા, લગભગ ૨૦૦-૧૫૦ તલાઈ, નાડિયાં, ટોપે અમારી હિંમતથી અને પોતાના સાધનોથી બનાવ્યા છે. આની પર સરકારી કે કોઈ સ્વયંસેવી સંસ્થાનું નામ, બોર્ડ, પાટિયું લટકતું જોવા નહીં મળે. આ બધું અમે લોકોએ અમારા માટે બનાવ્યું છે. આથી આ બધું પાણીથી છલોછલ

દેશમાં કોઈપણ એવો વિસ્તાર નથી જ્યાં જેસલમેરથી ઓછો વરસાદ પડે છે. એટલે ત્યાં પાણીની તકલીફ જોઈને અમને બહુ દુઃખ થાય છે. અમારું દુઃખ ત્યારે ઓછું થશે જ્યારે અમે અમારો વિસ્તાર ઠીક કરી લેવાની સાથે-સાથે દેશના એ વિસ્તારોમાં પણ આવી વાતો, આવું કામ પહોંચાડી શકીએ.

અમારો એક મિત્ર કહે છે કે દુકાળ એકલો નથી આવતો. એની પહેલાં સારા કામોનો, સારા વિચારોનો પણ દુકાળ આવે છે.

(સૌજન્ય : ‘ઘરશાળા’)

મેં તને સાચવ્યો, તું ના સાચવી શક્યો ?

અબ્રાહમ નામનો એક માણસ પોતાના તંબુના પ્રવેશ પાસે બેસતો અને વેરાન પ્રદેશમાં કોઈ એકલ-દોકલ મુસાફર આવી ચઢે તો તેને આવકારતો. તંબુમાં બોલાવી સ્વાગત કરતો, જમવાનું આપતો અને રાત્રિ વેળા થઈ હોય તો તંબુમાં જ આરામ કરવાનું પણ ઈજન આપતો.

એક વખત તેણે એક ઘરડા માણસને લાકડીના ટેકે ટેકે આવતાં જોયો. તે મુસાફરીથી થાકેલો અને કમરેથી બેવડો વળી ગયેલો જણાતો હતો. લગભગ સો વર્ષની ઉંમરના જણાતા વૃધ્જનનું શરીર તો આવું જ હોય ને? અબ્રાહમ તેને લેવા સામો ગયો અને પોતાના તંબુમાં લઈ આવ્યો. વૃધ્ધના પગ ધોયા અને બેસવા માટે સરસ ગાદી આપી. પછી તેની આગળ જમવાની થાળી પારસી. વૃધ્ધે શાંતિથી જમવાની શરૂઆત કરી પરંતુ એ પહેલા કોઈ પ્રાર્થના કરી નહીં. નવાઈ પામેલા અબ્રાહમે વૃધ્ધને પૂછ્યું, “તમે જમતા પહેલાં પ્રભુ પ્રાર્થના કેમ ન કરી? પ્રાર્થના કર્યા વગર તમે જમો છો?”

વૃધ્ધે કહ્યું, “હું ફક્ત અગ્નિને ભજું છું, હું બીજા કોઈ ઈશ્વરને જોતો નથી.” આ સાંભળી અબ્રાહમ ગુસ્સે થઈ ગયો અને ગુસ્સામાં ને ગુસ્સામાં તેણે તે વૃધ્ધને અંધારી રાતે તંબુની બહાર કાઢી મૂક્યો. તે રાતે પ્રભુએ અબ્રાહમને સ્વપ્નમાં પૂછ્યું, “તારા તંબુમાં હતો તે ઘરડો યાત્રાળુ ક્યાં છે?” અબ્રાહમે કહ્યું, “મેં તેને કાઢી મૂક્યો છે. કારણ કે, તેણે જમતા પહેલાં તમારી પ્રાર્થના નહોતી કરી.”

પ્રભુએ અંતરિક્ષમાંથી અબ્રાહમને જવાબ આપ્યો, “તે મને ભજતો નહોતો પણ અગ્નિને ભજતો હતો. એમ કરતાં મેં તેને સો વરસ સાચવ્યો અને તું એને એક રાત પણ સાચવી ન શક્યો? તેણે તને કોઈ તકલીફ નહોતી આપી તો પણ?” પ્રભુના આ શબ્દો સાંભળીને અબ્રાહમને ખૂબ જ પસ્તાવો થયો. તરત જ તે વૃધ્ધ માણસની શોધમાં તંબુનો ત્યાગ કરીને નીકળી પડ્યો અને તેને શોધી લાવ્યો. તંબુમાં આરામ કરવા માટે સરસ મજાની જગ્યા કરી આપી અને બીજે દિવસે સવારે માનપૂર્વક વિદાય આપી.

(લેખક ધીરુભાઈ શાહ અમેરિકાના ટેક્સાસ રાજ્યના સુગર લેન્ડ શહેરમાં રહે છે. ‘સદ્વિચાર પરિવાર’ના શુભેચ્છક તેઓ અવારનવાર તેમની કલમ પ્રસાદી પાઠવે છે અને સારા વાંચનને વહેંચતા રહે છે.)

તહેવારોમાં તકેદારી : ફરાળી આહાર અને પોષણ

ડૉ. જાનકી પટેલ

ચતુર્માસ અને ચોમાસું એટલે ઉપવાસની સીઝન ચાલુ થઈ સમજો. જો સભાનતાપૂર્વક ફરાળ કરવામાં આવે તો આરોગ્ય માટે ફાયદાકારક રહેશે અને જો મનભાવતું ખાઈ લઈએ અથવા ભૂખ્યા રહીને ઉપવાસ કરીએ તો તેટલું જ નુકસાન કરશે.

દરેક ઋતુમાં લેવાતા આહારના પોતાના ફાયદા હોય છે. દરેક ઋતુના ફળ, ઉપવાસમાં લેવાતા ફરાળી ધાન્યો જે તે માસમાં કોઈને કોઈ રીતે ફાયદો કરે છે અને રોજરોજ લેવાતા એકધારા પ્રકારના ખોરાકમાં વિવિધતા આણે છે.

એકટાણા અને ભૂખ્યા રહેવું

કેટલાક લોકો માત્ર એક જ વાર બેસીને સરખું (એટલે કે વધુ માત્રામાં) જમી લઈ ઉપવાસ કરે છે. જ્યારે કેટલાક લોકો દિવસમાં બેથી ત્રણ વખત ખાય છે. જ્યારે તમે એક જ વખત ભરપેટ જમશો ત્યારે તમારી જાણ બહાર તમારા પાચનતંત્ર પર મોટો બોજો પડે છે. પાચનતંત્રની રોજની ક્ષમતા કરતા વધારે ખોરાક તેમાં ઠાંસવાથી પાચન ધીમું થઈ જાય છે. એટલું જ નહીં પણ તેમાં રહેલા પોષકતત્ત્વો પણ સારી રીતે શોષાતા કે વપરાતા નથી. પરિણામે ચરબીનો ભરાવો થઈ શકે છે. આપણે જાણીએ છીએ કે ફરાળી આહાર જેવા કે બટાકા, સૂરણ જેવા કંદમૂળ સ્ટાર્ચથી ભરપૂર હોય છે. ફરાળી અનાજ રાજગરો, મોરૈયો, શિંગોડાનો લોટ વગેરે પણ પચવામાં ભારે હોય છે. તમે રોજ જેટલું ખાતા હો તેટલા જ પ્રમાણમાં ફરાળી આહાર-વાનગી ન ખાઈ શકો એવો એક સામાન્ય અનુભવ બધાને હશે. પરંતુ એક વાર જમવાનું સરખું જમી લેવાના મોહમાં આપણે થોડું વધારે માત્રામાં ખાઈ લઈએ છીએ.

બીજી વૈજ્ઞાનિક વાત એ છે કે જ્યારે આપણે એક વાર જમ્યા પછી લાંબો સમય ભૂખ્યા રહીએ અને ત્યાર

પછી ફરી જ્યારે જે પણ ખાઈએ ત્યારે શરીરને એમ લાગે છે કે હવે પાછું લાંબા સમયે જ ભોજન મળશે. શરીરને તેના કાર્યો કરવા ચોવીસેય કલાક ઊર્જા જોઈએ છે જે આહારમાંથી જ મળે છે. આપણે જ્યારે લાંબો સમય સુધી આ ઊર્જા તેને ન આપીએ ત્યારે તે 'સ્ટાર્વેશન ઓબેસીટી મોડ'માં જતું રહે છે. એટલે કે તેને એમ લાગે છે કે તેણે હવે પછીના આવનારા પાંચથી સાત કે તેથી વધારે કલાકના ભૂખમરા માટે થોડી શક્તિ બચાવી લેવી જોઈએ. આ કારણે તે ચરબીના થર બનાવીને પોતાનો ખોરાક ભેગો કરે છે અને આ રીતે આપણું વજન વધતું જાય છે. તેના બદલે જો લગભગ ત્રણેક કલાકે થોડું ખાઈએ તો શરીર તેને સારી રીતે વાપરશે, ચરબીનો ભરાવો પણ નહીં કરે અને પાચન પણ સારું થશે.

ફરાળી ખોરાકમાંથી મળતું પોષણ

૧. રાજગરો

રાજગરોમાં ઘઉં કરતા વધારે પ્રમાણમાં પ્રોટીન અને ફાઈબર હોય છે. મોટાભાગના અનાજ કરતા તેમાં વધારે પ્રમાણમાં કેલ્શિયમ, આયર્ન અને ફોસ્ફરસ જેવા ક્ષારો અને સારા એવા પ્રમાણમાં વિટામીન બી૩ અથવા તો નાયાસિન હોય છે. ૧૦૦ ગ્રામ રાજગરોમાં આપણા દિવસની જરૂરિયાતનું લગભગ ચોથા ભાગનું પ્રોટીન અને અડધા ભાગનું આયર્ન મળે છે.

હવેના આરોગ્ય પ્રત્યે સભાન-જાગૃત હોવાના જમાનામાં મલ્ટીગ્રેન એટલે કે એક કરતા વધારે અનાજ પ્રકારનો ઉપયોગ કરીને લોકો રોટલી, ભાખરી બનાવતા થયા છે. જો કે હજુ તેમાં રાજગરોની ગેરહાજરી જોવા મળે છે. કારણ કે લોકો રાજગરોનો ઉપયોગ ઉપવાસમાં જ થાય તેમ માને છે. રાજગરોમાં થોડી ચરબી હોવાથી તેનો લોટ મીક્ષ કરવાથી લોટમાં તેલ ઉમેરવાની જરૂર પડતી નથી. પરંતુ રાજગરોનો શીરો, રાબ, વડા વગેરે

ભરપૂર ઘી, તેલ વાપરીને બનાવેલી વાનગી તમને ફાયદા કરતા નુકસાન જ વધારે કરશે. ગેસ, અપચો, પેટમાં ભાર વગેરે આવી વાનગીઓની સાઈડ ઈફેક્ટ છે.

૨. મખાણા

મખાણા એવી ફરાળી વસ્તુ છે કે જેમાં સારા પ્રમાણમાં પ્રોટીન, કેલ્શિયમ અને ઘણું બધું આયર્ન મળે છે. તેને ઓછા ઘીમાં સાંતળો અને પોષણ મેળવો. ઘીમાં તળેલા મખાણા કૅલરી વધારવામાં જ મદદ કરશે.

૩. શિંગોડા

શિંગોડામાં સારો એવો સ્ટાર્ચ હોય છે પરંતુ તેમાં પ્રોટીન, કેલ્શિયમ અને ફોસ્ફરસ પણ સારું હોય છે આથી શિંગોડાના લોટનો ઉપયોગ કરવો સારો છે.

૪. સાબુદાણા

સાબુદાણા સારી એવી કેલરી અને સ્ટાર્ચ આપે છે માટે તેનો ઉપયોગ બને તેટલો ઓછો જ કરવો સારો.

૫. બટાકા, શક્કરિયા વગેરે કંદમૂળ

બધા કંદમૂળમાં સ્ટાર્ચ અને ફાઈબર હોય છે પરંતુ તેની વાનગી તેલના ઓછા ઉપયોગથી કરવી. ડાયાબીટીસના દર્દીઓ માટે બટાકા કરતા શક્કરિયા ખાવાની સલાહ આપવામાં આવે છે કારણ કે તેમાં ફાઈબર વધારે હોવાથી તે મીડીયમ ગ્લાયસેમિક ઈન્ડેક્સ ધરાવે છે જે લોહીમાં ખૂબ ઝડપથી ખાંડ છૂટી પાડતું નથી.

ફરાળી વાનગીના આરોગ્યપ્રદ વિકલ્પો

રાજગરાનો શીરો, પુરી, વડા ખાવા કરતા તેના લોટને છાશમાં બાફીને ખીચુ બનાવી શકાય. તેના થેપલા અને રાબ બની શકે.

મોરૈયો છાશમાં રાંધીને ભાતની માફક બની શકે. મોરૈયાના લોટના ઢોકળા અથવા પૂડા બની શકે.

બટાકા અને શક્કરિયાને ઓવનમાં રાંધી શકાય અથવા બાફીને તેની ઓછા તેલમાં પેટીસ બની શકે. તેલમાં તળેલા બટાકાવડા ખાવા કરતા તે વધારે સારું છે. તેવી રીતે સૂરણનું શાક પણ સારો પર્યાય છે.

તળેલી શીંગ, કાજુ, બદામ વગેરે ખાવા એ ચરબીના ભરાવાને આમંત્રણ આપવા સમાન છે. સૂકા મેવા અને નટ્સમાંથી પ્રોટીન, ફાઈબર, ક્ષાર મળે છે પરંતુ તેને તળ્યા વગર જ ખાઓ.

એક સામાન્ય ફરાળી આયોજનમાં :

સવારના નાસ્તામાં દૂધ, સૂકો મેવો અને ફળ લઈ શકાય. જો એક જ વાર મીઠું લેતા હો તો બીજા સમયે શું ખાવું તે પ્રશ્ન રહે છે. બપોરના ભોજનમાં તમે શાક, ફરાળી લોટની રોટલી કે થેપલા અને મોરૈયો લઈ શકો છો.

સાંજે જો મીઠું ખાવું હોય તો ફરાળી લોટના ઢોકળા, પૂડા કે થેપલા અને દૂધ કે દહીં લો અને જો મીઠું ન ખાવું હોય તો કોઈ ફળનો મિલ્કશેક, દહીંમાં ફળની સ્મૂધી અથવા એકલા ફળ અને સાથે થોડુંક ઘરે બનાવેલું લૉ-ફેટ દૂધનું પનીર લો. આમ કરવાથી તમને પ્રોટીન પણ મળશે અને પેટ લાંબો સમય ભરેલું લાગશે. વચ્ચેના સમયમાં છાશ, નારિયેળ પાણી, લીંબુ પાણી વગેરે લો.

ઉપરના ઉદાહરણ પરથી તમે તમારું ફરાળી ખોરાકનું આયોજન સરળ રીતે કરી શકશો. બટાકાની વેફર, વડા, તેલથી ભરપૂર સાબુદાણાની ખીચડી, શીરો વગેરે હાઈ કૅલરી ફરાળને તિલાંજલિ આપો અને સ્વસ્થ - તંદુરસ્ત રહો તેવી રીતે ઉપવાસ કરો.

૪૫૦, અભીશ્રી કોમ્પલેક્ષ, સેટેલાઈટ, અમદાવાદ-૧૫.

(મો.) 94264088847

સદ્વિચાર પરિવાર : વરિષ્ઠ ગૌરવ ગ્રુપ

જૂથના મહત્તમ સભ્યો પરિવારની અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓમાં ઉમળકાભેર ભાગ લે છે. રાજકોટથી પધારેલા ડૉ. હેમા આચાર્યએ આયુર્વેદના આજના સંદર્ભમાં મહત્ત્વ સમજાવ્યું હતું. શ્રી ચીંચોડકરે મનોવિજ્ઞાન સંબંધિત માહિતી આપતાં સભ્યો અભિભૂત થયા હતા.

વરિષ્ઠ ગૌરવ ગ્રુપના સભ્ય દીપ ગાંધીના પિતાશ્રીના અવસાનથી વ્યથિત સભ્યોએ શોકાંજલિ પાઠવી હતી. તન-મન આનંદમાં અને સદાય પ્રકૃત્લિત રહે તેવી પ્રવૃત્તિ સતત યોજતા રહે છે તે નોંધવું રહ્યું.

સદ્વિચાર પરિવારની વિવિધ સંસ્કારલક્ષી અને સેવાલક્ષી પ્રવૃત્તિઓમાં સહયોગી થવા અપીલ

આપ અથવા આપના સ્વજન સદ્વિચાર પરિવારની સેવાપ્રવૃત્તિઓમાં કઈ રીતે સહયોગી થઈ શકો ?

૧. સદ્વિચાર પરિવારના આજીવન સભ્ય થવાની ફી રૂ. ૬,૦૦૦ છે. એક વખત આ રકમ ભર્યા બાદ આજીવન આપને સુવિચાર માસિક નિઃશુલ્ક મળશે. તે ઉપરાંત રૂ. ૫૦૦/-ની કિંમતના સંસ્કારલક્ષી પુસ્તકો ભેટ તરીકે મળશે.

૨. આપ સુવિચારના ગ્રાહક બનીને પણ સેવાકાર્યને સહાય કરી શકો છો.

૧ વર્ષનું લવાજમ	રૂ. ૧૫૦	૩ વર્ષનું લવાજમ	રૂ. ૪૨૫
૫ વર્ષનું લવાજમ	રૂ. ૭૦૦	૧૦ વર્ષનું લવાજમ	રૂ. ૧૨૦૦

 આપ અમને ચાલુ વર્ષે પાંચ ગ્રાહક નોંધી આપશો તેવી વિનંતી છે.

૩. સદ્વિચાર પરિવારમાં હવે સંસ્કારલક્ષી, આરોગ્યને લગતાં, પ્રેરણાત્મક અને ધાર્મિક પુસ્તકો ઉપલબ્ધ છે. પુસ્તકોની અને સીડીની યાદી સદ્વિચાર પરિવારની વેબસાઈટ ઉપર ઉપલબ્ધ છે.

૪. સદ્વિચાર પરિવાર, સેટેલાઈટ, અમદાવાદમાં દરરોજ ‘સંત પુનિત ખીચડી પ્રસાદ કેન્દ્ર’ દ્વારા ભૂખ્યાંને ભોજન આપવાની ફરજ બજાવવામાં આવે છે. આ માટે એક દિવસના રૂ. ૧,૨૦૦ નો સહયોગ આવકાર્ય છે.

૫. પ્રસૂતા બહેનોના સ્વાસ્થ્ય અને પોષણ માટે મ્યુનિસિપલ હોસ્પિટલોમાં ચોખ્ખા ઘીનો શીરો અને સુખડીનું વિતરણ કરવામાં આવે છે. આ માટેનો દૈનિક સહયોગ રૂ. ૧,૨૦૦ સ્વીકારવામાં આવે છે.

૬. અન્નદાન - મહાદાન :

સદ્વિચાર પરિવાર, સેટેલાઈટ, અમદાવાદમાં દિશા ફાઉન્ડેશન પ્રાયોજિત કોમ્યુનિટી કિચન યોજના દ્વારા પાંચ કિલોમીટરની ત્રિજ્યામાં રહેતા સિનિયર સિટીઝન માટે ઘેર બેઠાં ટિફીન પહોંચાડવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત આ કિચનના ડાઈનિંગ રૂમમાં ભોજન અને નાસ્તાની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે. કોઈપણ જરૂરિયાતમંદ વ્યક્તિ ભોજનાર્થે આવે તો તેને નિઃશુલ્ક ભોજન પૂરું પાડવાની યોજના ‘અન્નદાન-મહાદાન’ માટે આપ વ્યક્તિ દીઠ રૂ. ૫૦ના ખર્ચ સામે આપ ઈચ્છો તેટલી વ્યક્તિઓ માટે ભોજનદાન નોંધાવી શકો છો. રૂ. ૫૦ના ગુણાંકમાં આપનું દાન આવકાર્ય છે.

૭. સામાજિક, સાંસ્કૃતિક કે ધાર્મિક પ્રસંગો યોજવા માટે સેટેલાઈટ રોડ, જોધપુર ટેકરા પર વિશાળ લોન વગેરેની ઉત્તમ સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ છે.

૮. સુવિચાર સહયોગ :

સદ્વિચાર પરિવારના મુખપત્ર ‘સુવિચાર’ના ૧૦ હજાર જેટલા ગ્રાહકો છે. આ મેગેઝીન સેવાપ્રવૃત્તિના અને સંસ્કારપ્રસારના હેતુથી ચાલે છે. આપ રૂ. ૫૦,૦૦૦/- આપી એક અંકના સૌજન્ય બની શકો છો. આ ઉપરાંત આપ એક પાનાંની બ્લેક-બોર્ડ જાહેરાતના સાદા પેપરના રૂ. ૬૦૦૦ તેમજ બીજા અને ત્રીજા ટાઈટલ ઉપર જાહેરાતનો ભાવ રૂ. ૧૫,૦૦૦ અને ચોથા ટાઈટલ માટે રૂ. ૨૦,૦૦૦નો ભાવ રાખવામાં આવ્યો છે.

આરોગ્ય સેવામાં સહયોગ

સદ્વિચાર પરિવાર દ્વારા નરોડા વિસ્તારમાં હરગોવનદાસ પ્રભુદાસ સદ્વિચાર પરિવાર આંખની હોસ્પિટલ અને ગોધરામાં પી.ટી. મીરાણી આઈ હોસ્પિટલ અને સ્વ. સદાબા વિઠ્ઠલભાઈ પટેલ મેડિકલ સેન્ટરનું સંચાલન થઈ રહ્યું છે. આ માટે નીચે મુજબ દાનની આવશ્યકતા રહે છે.

ક્રમ	વિગત	રકમ (રૂ.)
૧.	એક દર્દીના મોતીયાનું લેન્સ સાથે ઓપરેશન	૨,૫૦૦
૨.	આંખના દર્દીઓની સારવાર માટે જરૂરી સાધનો. આ બાબતે વધુ માહિતી માટે ડૉ. ઋષિલ દેસાઈનો મો. નં. ૯૪૨૬૫૪૪૬૨૨ પર સંપર્ક કરવો.	૨૦,૦૦૦ થી ૧,૦૦,૦૦૦ સુધીનો ખર્ચ
	૧. યાગ લેસર (છારી)ના ઓપરેશન માટે યાગ લેસર મશીન	૧૨,૫૦,૦૦૦
	૨. લેન્સો મીટર	૨,૦૦,૦૦૦
	૩. ફંડ્સ કેમેરા	૮,૦૦,૦૦૦
૩.	મોતીયાના ઓપરેશન માટે નવું ફેકો મશીન વસાવવા માટેની જરૂરિયાત	૭,૫૦,૦૦૦
૫.	શ્રીમતી કુસુમબહેન હરેશચંદ્ર પારેખ સીનીયર સીટીનર હેલ્થકેર યોજના (આઉટ પેશન્ટ ડિપાર્ટમેન્ટ) માટે આર્થિક સહયોગ	
	૧ દિવસના	૨,૫૦૦
	૧ સપ્તાહ	૧૫,૦૦૦
	૧ મહિનો	૬૦,૦૦૦
૬.	હરગોવનદાસ પ્રભુદાસ સદ્વિચાર પરિવાર હોસ્પિટલ રીનોવેશન ભંડોળ	
	રજતદાતા	૧,૦૦,૦૦૦
	સુવર્ણદાતા	૨,૦૦,૦૦૦
	પ્લેટિનમ દાતા	૩,૦૦,૦૦૦
	ડાયમંડ દાતા	૫,૦૦,૦૦૦
	દાતાઓના નામ તકિતમાં દર્શાવવામાં આવશે.	

હરગોવનદાસ પ્રભુદાસ સદ્વિચાર પરિવાર હોસ્પિટલમાં છેલ્લા વર્ષના કામકાજની વિગત નીચે મુજબ છે.

૧. વર્ષ : ૨૦૧૬-૧૭માં આંખના કુલ કેસ ૧૪૬૮૬ તપાસવામાં આવ્યા છે.
૨. વર્ષ : ૨૦૧૬-૧૭માં મોતીયાના ઓપરેશન કુલ ૧૧૮૩ કરવામાં આવ્યા છે.

૩.	સિનિયર સિટીઝન (સેટેલાઈટ)માં ડાયાબીટીસ, બ્લડપ્રેશર, હૃદય, કિડની અને વૃદ્ધાવસ્થાની બીમારીઓનું નિદાન-સારવાર કેન્દ્ર	૨૫,૦૦,૦૦૦
૪.	મહિલા તથા બાળકોના રોગોના નિદાન અને સારવાર માટે	૬,૦૦,૦૦૦
૫.	કમ્યુનિટી કિચન માટે વધારાના ફર્નિચર માટે	૨,૦૦,૦૦૦
૬.	સદ્વિચાર પરિવાર અને મેક આ ડિફરન્સ સંચાલિત ગરીબ બાળકોના સર્વાંગી વિકાસ માટે જરૂરી સાધનો.	૧,૦૦,૦૦૦

સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓના દાન અંગે અન્ય માહિતી

૧. રૂપિયા એક લાખથી વધારેની રકમનું દાન આપનારનું નામ તકતી પર સુવર્ણ અક્ષરે લખવામાં આવશે. તમામ દાતાઓની યાદી દર ત્રણ મહિને સુવિચારમાં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે.
૨. સદ્વિચાર પરિવારને અપાતું દાન ઈન્કમેટેક્સના કાયદાની કલમ ૮૦ જી હેઠળ ૫૦ ટકા કર રાહત માટે માન્ય છે.
૩. સદ્વિચાર પરિવારમાં દાન માટે નીચેનામાંથી આપ કોઈપણનો આપ નિઃસંકોચ સંપર્ક સાધી શકો છો.

ક્રમ.	ટ્રસ્ટી	મોબાઈલ નંબર	ઈ-મેઈલ
૧.	પ્રવીણ ક. લહેરી	૯૮૨૪૦૮૩૯૬૯	pklaheri@gmail.com
૨.	ડૉ. પંકજ એમ. શાહ	૮૭૫૮૦૬૦૯૦૦	pmsah45@gmail.com
૩.	પ્રફુલ્લભાઈ એચ. અધ્વર્યુ	૯૭૨૬૩૭૮૮૧૮	sdparivar.org@gmail.com
૪.	કે. આર. સિંઘ	૯૪૨૭૩૦૩૩૧૬	krsingh13@hotmail.com
૫.	જે. બી. પંચાલ	૯૯૨૪૮૭૧૧૮૮	jitendrabpanchal@yahoo.com

સદ્વિચાર પરિવાર સ્ટાફ

૧.	મિતેષ એ. શાહ	૯૪૨૭૬૩૧૩૧૩	mshah644@gmail.com
૨.	કામિનીબહેન જે. પટેલ	૯૮૨૫૬૯૯૫૩૯	-
૩.	મયંકભાઈ ભટ્ટ	૯૮૭૯૦૦૪૦૩૪	mayankbhatt@mail.com
૪.	શિલ્પાબહેન પંડ્યા	૮૩૨૦૮૦૬૫૦૦	shilpa.sadvichar@gmail.com

(કોર્પોરેટ સોશીયલ રીસ્પોન્સિબિલીટી - CSR અનુસંધાને પ્રોજેક્ટ બાબત)

૪. સદ્વિચાર પરિવારના સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા જનરલ એકાઉન્ટ નં. 32299675533 જજીસ બંગલો એરિયા બ્રાન્ચ (Code-04423) IFS Code SBIN0004423 માં દાનની રકમ સીધી જમા કરાવી શકાય છે.
૫. દાતાઓને વિનંતી કે કોઈપણ પ્રવૃત્તિના દાનનો ચેક 'સદ્વિચાર પરિવાર'ના નામનો લખવો.
૬. ભારત સરકારશ્રીના આદેશ મુજબ ફક્ત રૂપિયા બે હજાર સુધીની રોકડ રકમ જ કાર્યાલયમાં સ્વીકારવામાં આવે છે. બે હજારથી વધારેની રકમ ચેકથી સ્વીકારવામાં આવશે. દાન આપ્યા બાદ પાકી પહોંચ અચૂક મેળવી લેવી.

સદ્વિચાર પરિવાર

બીઆરટીએસ બસ-સ્ટોપ સામે, રામદેનગર, જોધપુર ટેકરા, સેટેલાઈટ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫.

ફોન : ૨૬૮૬૦૧૯૭/૨૬૮૬૧૦૫૫ Email : sdparivar.org@gmail.com

સર્વોદય એટલે શું?

કિશોરલાલ મશરુવાળા

સર્વોદય શબ્દ મૂળ ગાંધીજીનો બનાવેલો છે. એ શબ્દ કેવી રીતે સૂઝ્યો તેની એક મઝાની વાત છે. ઈસુ ખ્રિસ્તે પોતાના અનુયાયીઓને નીચેની વારતા કહી સંભળાવી હતી:

એક જમીનદાર હતો. તેનાં ખેતરોમાં લણણીનો વખત થઈ ગયો હતો. એટલે તે વહેલી સવારે મજૂરોની શોધમાં બજારમાં જઈને ઊભો રહ્યો અને કામની શોધ કરતો જે કોઈ મજૂર મળ્યો તેને તેણે ખેતરમાં રવાના કર્યો. આમ સવારના છ-સાત વાગ્યાથી માંડીને સાંજ સુધી જેટલા મજૂરોએ કામની માગણી કરી તે બધાને તેણે કામે મોકલ્યા. કેટલાક મજૂરો સવારના છ વાગ્યે કામે ચઢ્યા હતા, કેટલાક સાત વાગ્યે, કેટલાક આઠ વાગ્યે અને કેટલાક તો છેક સાંજે પાંચ વાગ્યે જ ખેતરે પહોંચ્યા હતા. દિવસ પૂરો થતાં બધાને મજૂરી ચૂકવવાનો વખત આવ્યો ત્યારે જમીનદારે સૌને સરખી મજૂરી ચૂકવી. એટલે કે સવારે છ વાગ્યે આવનારને ચાર આના આપ્યા, તો સાંજે પાંચ વાગ્યે આવનારને પણ પૂરા ચાર આના આપ્યા. આ જોઈને જેઓ સવારથી કામે ચડ્યા હતા તેમને ખોટું લાગ્યું. તેમણે કહ્યું, “આ આપનો ન્યાય કેવો?” આ પાછળથી આવેલાઓને અમારા જેટલી મજૂરી કેમ આપી શકાય? જમીનદારે જવાબ આપ્યો, “ભાઈ, તમને તો પૂરી મજૂરી મળી છે ને? તમારા પૈસા ઘટાડ્યા તો નથી ને? મોડા આવનારને તમારા જેટલા જ પૈસા આપ્યા, તો તે તમારા પડાવી લઈને તો નથી આપ્યા ને? હું તો સૌથી પાછળ આવનારને પણ જેટલા પૈસા જીવવા માટે તદ્દન જરૂરી છે એટલા પૂરેપૂરા આપીશ.”

આ વારતામાં જમીનદારે ન્યાયના જે સિધ્ધાંતનો ઉપયોગ કર્યો તેને ‘છેલ્લા નંબર સાથે સમાનતા’નો

સિધ્ધાંત કહે છે. એટલે કે દુનિયામાં જે સૌથી નીચલા વર્ગનો, અશક્ત અને ગરીબમાં ગરીબ માણસ છે, છેલ્લા નંબરનો માણસ છે તેને પણ ખોરાક, પાણી, કપડાં વગેરેની જરૂરિયાતો પૂરી પડે એટલું મળવું જોઈએ.

ઈસુ ખ્રિસ્તે કહેલી આ વારતા લોકોએ સેંકડો વરસ સુધી વાંચી ને સાંભળી. ઈંગ્લેન્ડમાં જોન રસ્કિન નામના એક પ્રખ્યાત લેખક થયા, તેણે આ વારતા પર ખૂબ ચિંતન કર્યું અને એ વિશે ‘અન્ટુ ધિસ લાસ્ટ’ નામનું એક પુસ્તક લખ્યું. ‘અન્ટુ ધિસ લાસ્ટ’ એટલે ‘છેલ્લા નંબર સુધી’.

મહાત્મા ગાંધી દક્ષિણ આફ્રિકામાં રહેતા હતા ત્યારે એક મિત્રે તેમને આ પુસ્તક વાંચવા આપ્યું. તેમને એ એટલું ગમી ગયું કે આખી રાત જાગીને તે વાંચી કાઢ્યું. એ પુસ્તકે એમને એવા પકડી લીધા કે એક અઠવાડિયાની અંદર તેમણે એમાં જણાવેલા સિધ્ધાંતો પ્રમાણે વર્તવાનો નિર્ણય કરી લીધો. રસ્કિનના આ પુસ્તકનો ગાંધીજીએ ગુજરાતી તરજુમો (અનુવાદ) બહાર પાડ્યો અને તેનું નામ ‘સર્વોદય’ રાખ્યું.

ગાંધીજીના મનમાં આ વિચારોએ ઘર કર્યું હતું. હિંદુસ્તાન આવીને તેમણે જે રચનાત્મક કામો એક પછી એક શરૂ કર્યા અને જે સંસ્થાઓની સ્થાપના કરી તે બધી જ આ સિધ્ધાંતો મુજબ જ રચાઈ.

કિશોરલાલ મશરુવાળાનો પરિચય

મૂળે સુરતના વતની કિશોરલાલ ઘનશ્યામલાલ મશરુવાળાનો જન્મ 5 ઓક્ટોબર 1890ના રોજ થયો મુંબઈમાં થયો હતો. મહારાષ્ટ્રના અકોલાની પ્રાથમિક શાળામાં મરાઠી શિક્ષણ લઈને અભ્યાસની શરૂઆત કરી. એ દરમિયાન માતાનું અવસાન થતા મુંબઈ રહેતા માસીની છત્રછાયામાં ગયા અને એમ ગુજરાતીમાં

સનદી સેવાના પ્રથમ ચરણની સફળતાનું સન્માન
અહેવાલ : બિનીત મોદી

ભારતીય સનદી સેવાઓની વિભિન્ન શાખાઓમાં વ્યવસાયી સેવાઓ આપવા માટે જરૂરી ગણાતી 'યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમીશન' / UPSCની પરીક્ષામાં પાસ આઉટ થયેલા ત્રણ વિદ્યાર્થીઓનો સન્માન સમારંભ સદ્વિચાર પરિવાર સ્થિત મદનમોહન રમણલાલ સભાગૃહ ખાતે સોમવાર ૩ જુલાઈની સાંજે યોજાઈ ગયો. આમ તો ગુજરાત રાજ્ય તરફથી આ પરીક્ષામાં સફળ થયેલા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ચાલુ વર્ષે પંદરની છે. તેમાંથી સ.પ. સંકુલ ખાતે સંચાલિત 'આંજનેય સ્ટડી સેન્ટર'માં વાંચનસુવિધાનો લાભ લેનાર વિદ્યાર્થીવર્ગમાંના સફળ ત્રણ મિત્રો સુશ્રી પદ્મિની સોલંકી, તોરલ પાનસુરિયા અને પ્રિયાંક ગલચરને તેમની વ્યવસાયી સેવાઓનો આરંભ કરતા પહેલા સન્માન આપી તેમના ઉત્સાહમાં પ્રેરક બનવાનો સહભાગી સંસ્થાનો પ્રયાસ હતો.

આંજનેય સ્ટડી સેન્ટરના દાતા દંપતી પલ્લવીબહેન અને ડૉ. કમલભાઈ શાહ આ સન્માન કાર્યક્રમ માટે ખાસ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. ઉલ્લેખનીય છે કે સ.પ. સંકુલની નજીકમાં આવેલી 'સ્પીપા' સંસ્થાના નવીનીકરણનો મોટા પાયે અમલ કરવાનું આજથી ચાર-પાંચ વર્ષ પૂર્વે ઠરાવાયું ત્યારે વિદ્યાર્થીઓને લાઈબ્રેરિની સુવિધા ક્યાં પૂરી પાડવી તે પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થયો. બન્ને સંસ્થાઓ સાથે સેવાકીય ધોરણે સંકળાયેલા અને ખુદ પૂર્વ સનદી અધિકારી સરખા રાજ્યના પૂર્વ મુખ્ય સચિવ પ્રવીણભાઈ ક. લહેરીએ સમસ્યાનો કાયમી ઉકેલ આણતો જે માર્ગ સૂચવ્યો તે સ.પ. કેમ્પસ ખાતેનો રીડિંગ રૂમ. આગળ-ઉપર જેમનો ઉલ્લેખ થયો તે દાતા દંપતી મોદી રકમની સહાય સાથે આગળ આવ્યું અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે તૈયારી કરતા સૌ કોઈ

માટે 'આંજનેય સ્ટડી સેન્ટર' નામથી વાતાનુકૂલિત હોલની વ્યવસ્થા શરૂ થઈ શકી.

કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રીડિંગ રૂમના વિદ્યાર્થીમિત્રો, વરિષ્ઠ ગૌરવ શ્રૂપના સભ્યો અને આમંત્રિત મહેમાનોને સંસ્થાના ટ્રસ્ટી જિતેન્દ્રભાઈ પંચાલે આવકાર આપ્યો હતો. ખુદ તેઓ આ સંસ્થાની જગ્યામાં ચાલીસ વર્ષ અગાઉ લીમડાના ઝાડ નીચે ઘરેથી લાવેલી શેતરંજી પાથરીને મિકેનિકલ એન્જિનિયરીંગની પરીક્ષાની તૈયારી કરતા હતા એમ જણાવ્યું. વિદ્યાર્થીઓને હાલ મળતી સગવડો વચ્ચે જૂની અગવડોની કલ્પના કરવી કઠીન છે એમ તેમણે ડૉ. પંકજ શાહને યાદ કરતા તેમજ પોતાની વાતમાં પ્રવીણભાઈ લહેરીને સહભાગી બનાવતા કહ્યું.

સ.પ.ના મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી પ્રવીણ ક. લહેરીએ એકાવન વર્ષ અગાઉ પોતે જેમાંથી પસાર થયા હતા તે સનદી સેવા પરીક્ષાના સંસ્મરણો અને અગાઉ આવેલા વ્યક્તિગત સંઘર્ષો પર થોડો પ્રકાશ પાડ્યો હતો. કેટલીક આંકડાકીય વિગતો આપતા તેમણે જણાવ્યું કે 'સ્પીપા' સંસ્થામાં ખુદની સક્રિયતા અને સાથીમિત્રોના સહકારથી છેલ્લા ૧૨ વર્ષમાં બસો ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓ સફળ થયા છે. આ વર્ષે તે આંક પંદરનો છે. દેશભરમાં સનદી સેવાની જરૂરિયાત અને ગુજરાતની વસતી સાથે તેની સરખામણી કરીએ તો દર વર્ષે પચાસ જેટલા વિદ્યાર્થીઓના આ પરીક્ષામાં સફળ થવાનું સ્વપ્ન તેઓ સેવી રહ્યા છે એમ જણાવવા સાથે આ ક્ષેત્રે 'હજી લાંબો પંથ કાપવાનો છે' તેવો એકરાર પણ તેમણે કર્યો હતો.

સફળતા પામનાર ત્રણે વિદ્યાર્થી મિત્રો સુશ્રી પદ્મિની સોલંકી, તોરલ પાનસુરિયા અને પ્રિયાંક ગલચરે સન્માનનો ભાવભીનો-લાગણીપૂર્ણ પ્રતિભાવ આપ્યો

હતો. બહેન પદ્મિનીએ જણાવ્યું કે પોતે ત્રીજા પ્રયત્ને આ સફળતા પામી શક્યા છે. સાડા ત્રણ વર્ષ જેવો પ્રમાણમાં લાંબો સમય વાંચવાને માટે - પરીક્ષાની તૈયારીને માટે એક સુંદર મઝાનું વાતાવરણ પૂરું પાડવા માટે હું સદ્વિચાર પરિવારની આભારી છું. અહીં કેમ્પ્સમાં મને જરૂરી હતી તેવી તમામ સગવડો મળી છે. આવનારી પેઢીને અમે ઉપયોગી થઈ પડીએ તેવું માર્ગદર્શન-વિચાર અમને અહીંથી પ્રાપ્ત થયા છે.

બહેન તોરલ પાનસુરિયાએ જણાવ્યું કે મેં પણ પરીક્ષાની તૈયારી માટે સાડા ત્રણ વર્ષ સંસ્થાના રીડિંગ રૂમનો લાભ લીધો છે અને ત્રીજા પ્રયત્ને સફળતા મેળવી છે. એ માટે ઘણા બધા પરિબળોએ ભાગ ભજવ્યો છે જેમાં મારા માતા-પિતા અને ભાઈનો સહકાર મુખ્ય છે. ડેન્ટિસ્ટ્રીનો અભ્યાસ કરીને UPSC માટે નિર્ધાર કર્યો તે પછી સતત ત્રણ વર્ષ નિષ્કળતા મળી પરંતુ પરિવારના વડીલોએ સતત હૂંફ આપી. આમ તેઓ એટલા માટે પણ આ સ્થાનેથી કહી રહ્યા છે કેમ કે કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત વડીલોના હાથે ક્યારેય જાણ્યે-અજાણ્યે પણ તેમના સંતાનોને નિષ્કળતા બાબતે ટોકતા તેમનું અહિત ન થઈ જાય તે બાબતનો ખ્યાલ રાખવા પર બહેન તોરલે ભાર મૂક્યો હતો.

“સવારે વાંચવા માટે કેમ્પ્સ પર આવો ત્યારે બાળકો ભણતા હોય, બે ટાઈમ માત્ર સો રૂપિયાના નજીવા ખર્ચમાં શુધ્ધ-સાત્વિક ભોજન મળે અને સાંજની ચા પીતા હોઈએ ત્યારે વરિષ્ઠ નાગરિકો - પ્રૌઢ લોકો આનંદપૂર્વક એકબીજાની વાતો સાંભળીને આનંદ વહેંચતા હોય. આથી વધુ સારા વાતાવરણની હું કલ્પના કરી શકતી નથી.” એમ કહેવા સાથે તેમણે ઉમેર્યું કે વિદ્યાર્થી બહેનો-ભાઈઓ બન્ને માટે અહીં સલામતીભર્યું વાતાવરણ છે જે અમને મોડી રાત્રિના અગિયાર સુધી ખલેલ

પહોંચાડ્યા વગર અભ્યાસમાં રત રહેવા દેતું હતું તે સદ્વિચાર પરિવારનું - પરિવાર સાથે સંકળાયેલા સૌનું સૌથી મારું કન્ટ્રીબ્યૂશન (ફાળો) છે.

ત્રીજા વિદ્યાર્થી મિત્ર ભાઈ પ્રિયાંક ગલચરે જણાવ્યું કે અહીં સતત જોવા મળતા હકારાત્મક વાતાવરણ અને ઊર્જાએ મારી સફળતામાં મોટો ભાગ ભજવ્યો છે. આગળ-ઉપર જીવનમાં ક્યાંય પણ ગોઠવાઈશું પરંતુ મારા માટે આ જગ્યાને ભૂલવી અશક્ય છે. તક મળ્યે હું હીં આવતો-જતો પણ રહીશ એવી લાગણી પણ તેમણે વ્યક્ત કરી.

સનદી સેવા માટેની પ્રવેશ પરીક્ષાથી જ ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ દૂર રહે અને સફળતાનો આંક તો ઘણો ઓછો હોય તેવી પરિસ્થિતિ બે-અઢી દાયકા પૂર્વે થોડાક લોકોના ધ્યાનમાં આવી. તેમાંના એક ભીમજીભાઈ નાકરાણી આ પ્રસંગે ઉપસ્થિત હતા. ઉપરની કંગાળ સ્થિતિને મજબૂત કરવાનું બીડું તેમણે એવું તો હાથમાં લીધું કે સમગ્ર ગુજરાતનો આશરે એક લાખ કિલોમીટરનો પ્રવાસ ખેડીને આ ક્ષેત્ર માટેના ડર, ભ્રામક ખ્યાલો વગેરે સ્કૂલ, કૉલેજો, જ્ઞાતિ સંમેલનો, મેળાવડામાં જ્યાં પણ તક મળી ત્યાં જઈને રજૂ કર્યા. દાતા ડૉ. કમલભાઈએ રીડિંગ રૂમના નામ ‘આંજનેય’ને યાદ કરીને હનુમાનજીને સ્મર્યા. એમ પણ કહ્યું કે તેમનું જીવન જોઈએ તો સમજાય કે રામાયણના સમયમાં સનદી સેવા જેવી વ્યવસ્થા હોત તો હનુમાનજી નિર્વિવાદપણે આદર્શ અધિકારી થઈ શક્યા હોત. ડૉ. કમલભાઈ અને ભીમજીભાઈ નાકરાણીએ ખાસ ટકોર કરીને સફળતા-સન્માનના અધિકારી એવા મિત્રોને જણાવ્યું કે વિષમમાં વિષમ પરિસ્થિત કે આપદા આવી પડે તો પણ તમારી આંતરિક સૂઝબૂઝ અને પ્રમાણિકતાનો ગુણ ટકાવી રાખજો અને એ જ અમારા સૌની તમને શુભેચ્છા છે.

સારો સ્વભાવ ગણિતના શૂન્ય જેવો છે. તેની આમ કશી કિંમત નથી, પણ એ દરેક ચીજની કિંમત દશ ગણી કરી નાંખે છે.

સદ્વિચાર સમાચાર સેવા

બીના શ્રેયસ પંડ્યા આરોગ્ય, શિક્ષણ અને માહિતી સંદર્ભ કેન્દ્ર સદ્વિચાર પરિવાર તેમજ લાઈંગ કલબ અમદાવાદ (ઈન્ડિયા)ના ઉપક્રમે આરોગ્ય સેમિનારનું આયોજન

રવિવાર, ૧૬મી જુલાઈની સવારે આરોગ્યલક્ષી પ્રવચનશ્રેણીના ચોવીસમા મણકાના પ્રારંભે ડૉ. દિનેશભાઈ દાણીનું સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. ટ્રસ્ટી ડૉ. પંકજભાઈ શાહે તેમની કારકિર્દીનો તેમજ સેવાલક્ષી અભિગમનો ખ્યાલ આપી અન્ય ટ્રસ્ટીગણના સાથમાં સન્માનપત્ર સાથે શાલ અર્પણ કરીને સન્માન કર્યું હતું. ડૉ. દિનેશભાઈના પત્ની ડૉ. રત્નાબહેન પણ આ પ્રસંગના સાક્ષી બન્યા હતા. પ્રતિભાવમાં ડૉ. દાણીએ સૌ ટ્રસ્ટીઓ પ્રત્યે આભારની લાગણી વ્યક્ત કરતા સંસ્થાના આરોગ્ય સેવાઓના જાહેર અભિગમને આવકારી એક સુંદર કાર્ય થઈ રહ્યાનો ભાવ વ્યક્ત કર્યો હતો.

આરોગ્યલક્ષી પ્રવચન શ્રેણીના વક્તા ડૉ. મનોજભાઈ ઘોડાએ ‘કમળો’ રોગ વિશે તેમના તલસ્પર્શી અભ્યાસનો લાભ ઉપસ્થિત શ્રોતાઓને આપ્યો હતો. તેમના પ્રવચનની વિશેષતા કહો તો એ હતી કે તેમણે પ્રારંભથી જ ઉપસ્થિત શ્રોતાજનો પાસેથી પ્રશ્નોના રૂપમાં પોતાના વક્તવ્યની શરૂઆત થાય તેવો આશય જણાવ્યો હતો જે સફળ રહ્યો હતો. પ્રશ્નો પૂછવાની બાબતમાં અને વિષયાંતર ન થાય તેનો ખ્યાલ રાખતા ડૉ. પંકજભાઈ શાહ ડૉ. મનોજભાઈ અને શ્રોતાઓ વચ્ચે સેતુરૂપ બન્યા હતા.

‘સુવિચાર’ના વાચકોને એ જાણવું રસપ્રદ થઈ પડશે કે ડૉ. મનોજભાઈ ઘોડાએ બાળકોમાં જન્મ સમયથી જ જોવા મળતા કમળાના લક્ષણોને ૧૯૯૫થી પોતાના ગહન અભ્યાસનો વિષય બનાવ્યો હતો. આજે વીસ વર્ષના પડાવના અંતે આ ક્ષેત્રમાં તેમણે મેળવેલી નિપૂણતાનો લાભ તેમણે પોતાના પ્રવચનના એકથી વધુ મુદ્દાઓમાં તેમજ પૂછાયેલા પ્રશ્નોના જવાબમાં સમાવી લીધો હતો. ચોમાસાની ઋતુ તેમજ

તેનો બેથી અઢી મહિનાનો ગાળો કમળાના રોગના પ્રસાર માટે પંકાયેલો હોવાની પ્રાથમિક માહિતી સાથે તેમણે વાતની શરૂઆત કરીને સૌને આ સમયમાં સાવચેતીના પગલા માટે સજાગ રહેવા જણાવ્યું હતું.

આસપાસના વાતાવરણને ચોખ્ખું-સફાઈદાર રાખીને, ગંદકીથી દૂર રહીને તેમજ શક્ય તેટલો બહારનો તૈયાર ખોરાક લેવાનું ટાળીને ‘કમળા’ને નાથવાના ઉપાયો બતાવ્યા હતા. એ માટે તબીબી વિજ્ઞાનના આધુનિક સંશોધનોનો લાભ મળી રહ્યાની માહિતી સાથે આ રોગ સંદર્ભે અગાઉની દાયકાઓ જૂની માન્યતાઓને ફગાવી દેવાની, તેને નહીં અનુસરવાની સમજ આપી હતી.

અંતે ડૉ. મુકુન્દભાઈ મહેતાએ તેમના અભ્યાસના નિચોડ સમી કેટલીક વિગતો પાવર પોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશનના માધ્યમથી સમજાવી તે આધારે ઉપયોગી ટિપ્સ આપી હતી.

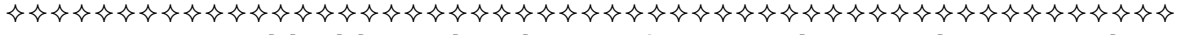
દાતાઓના ઋણસ્વીકારની સાથે

વૃદ્ધારોપણનો સમન્વય

શિક્ષણ, સંસ્કાર અને આરોગ્યને પાયાની જરૂરિયાત કહીએ તો તેનું સંવર્ધન પણ નિયમિતપણે થવું ઘટે. ‘સદ્વિચાર પરિવાર’ ખાતે અમને એ વાતનો ગર્વ છે કે અહીં ત્રણેય શાખાની પ્રવૃત્તિ નિયમિતપણે ચાલતી રહે છે.

સ.પ. સંચાલિત ઉંવારસદ સ્થિત ‘હીરાલક્ષ્મી ભીખાલાલ બેન્કર વિકલાંગ પુનર્વાસ કેન્દ્ર’ મુકામે શિક્ષણ-સંસ્કારને સાંકળતો આવો જ એક કાર્યક્રમ ૨૫મી જૂન રવિવારની સવારે યોજાઈ ગયો. સંસ્થાનું નામ પોતે જ બયાન કરે છે તેમ વિકલાંગો (દિવ્યાંગ)ના પુનઃસ્થાપન માટે છેલ્લા ચાલીસ વર્ષથી ઉપરોક્ત સંસ્થા કાર્યરત છે. દાતાઓના અવિરત આર્થિક સહયોગથી આ કામ વિના કોઈ અવરોધ સતત ચાલી રહ્યું છે. માત્ર આર્થિક સહયોગ ન સાંપડતા તેમના સહિત થોડાક શ્રેષ્ઠીવર્યોનું સંસ્થાને માર્ગદર્શન પણ મળી રહ્યું છે.

એ સૌના પ્રદાનનો ઋણસ્વીકાર કરવાનો કાર્યક્રમ યોજાયો. દાતાઓ - સહયોગીઓની સંસ્થા મુલાકાતના આ

કારણનું સંભારણુ કાયમી રહે તે માટે તેમના હસ્તે વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમ પણ આયોજિત થયો.

દાડમની ખેતી દ્વારા ખુદની દિવ્યાંગતાને પડકારી કૃષિ ક્ષેત્રે અભૂતપૂર્વ કહી શકાય તેવી સફળતા મેળવનાર તેમજ ૨૦૧૭ના આ વર્ષમાં રાષ્ટ્રપતિના વરદહસ્તે પદ્મ શ્રીનું સન્માન પામનાર ગેનાજી ચૌધરીના મુખ્યમહેમાન પદે કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

ઉપસ્થિત મહાનુભાવોએ દીપ પ્રાગટ્ય કર્યું અને સંસ્થાના વિદ્યાર્થીગણના પ્રાર્થનાસ્વરથી કાર્યક્રમની શરૂઆત થઈ. આમંત્રિત મહેમાનોનું પુષ્પ અને પુસ્તકથી સ્વાગત કરવામાં આવ્યું. દેશભક્તિની થીમ પર જ્યારે વિદ્યાર્થીમિત્રોએ સ્ટેજ પર પિરામિડ આકારની રચના કરી ત્યારે મહેમાનો સહિતના સૌ કોઈ માની ન શક્યા કે આ દિવ્યાંગ ભાઈ-બહેનોની કમાલ-કૌશલ્યનું પરિણામ છે.

મુખ્ય મહેમાન ગેનાજીભાઈ ચૌધરીએ પોતાનો જીવન સંઘર્ષ અને આવેલા પડકારોને કઈ રીતે પહોંચી વળ્યા, અવરોધો છતાં સફળતાની કેડી કેવી રીતે કંડારી તેની અસ્ખલિત વાણીમાં રજૂઆત કરીને દિવ્યાંગ વિદ્યાર્થીઓને જીવનમાં દૈઢ મનોબળ, સાક્ષ પુરૂષાર્થ અને ધ્યેય નિર્ધારણના ગુણો કેળવવા બાબતે ભાર મૂક્યો હતો. તેમણે સૌને એવી શીખ પણ આપી કે 'સદ્વિચાર' સરખી સેવાભાવી સંસ્થાઓ જ્યારે દિવ્યાંગોના સમાજમાં સ્થાપનને પોતાના કાર્યક્ષેત્રનું માધ્યમ બનાવે છે ત્યારે તેમની મદદ લેવા માટે નિઃસંકોચપણે જાતે આગળ આવીને ખુદની સુધુમ શક્તિઓને પીછાણવી જોઈએ.

ઉપસ્થિત અતિથિ વિશેષ મહેમાનોમાંના હિતેન્દ્રભાઈ પટેલે સમયની સાથે તાલ મિલાવવા વિદ્યાર્થીમિત્રોને શીખ આપી હતી. ઈફકો-કલોલના માનવ સંશોધન વિભાગના વરિષ્ઠ પ્રબંધક ભાવનાબહેન ગર્ગ અને જાહેર ક્ષેત્રની નવરત્ન કંપનીઓમાંની એક ઓએનજીસીના **CSR / 'કંપનીઓની સામાજિક જવાબદારી'** વિભાગના પ્રબંધકશ્રી ડી. બેનરજીએ વધુને વધુ અભ્યાસરત થવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા સાથે સંસ્થાની કામગીરી - કાર્યપદ્ધતિને વખાણી હતી અને

જરૂરિઆતના સમયે મદદ-સહયોગ આપવાના પોતાના સંસ્થાકીય વચનનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો.

સદ્વિચાર પરિવારના મૅનેજિંગ ટ્રસ્ટી પ્રવીણ ક. લહેરીએ કૃષિ તેમજ વિજ્ઞાનનો સમન્વય સાધતા પોતાના વિચારો રજૂ કર્યા હતા. આ ક્ષેત્રે થતા સંશોધનો માત્ર લેબોરેટરી પૂરતા મર્યાદિત ન રહે અને તેનો વ્યવહારુ અમલ થાય, માવજત થાય તો ખેતીમાં ધાર્યા પરિણામ મેળવી શકાય તેવો આશાવાદ સેવ્યો હતો. ગેનાજી ચૌધરી અને હિતેન્દ્રભાઈ પટેલ તેમના જ્ઞાનને સંસ્થાના વિદ્યાર્થીગણ સાથે વહેંચવા સહભાગી થવાનું આમંત્રણ પણ તેમણે આપ્યું હતું.

સંસ્થાના ટ્રસ્ટી પ્રફુલભાઈ અધ્વર્યુ તેમજ અન્ય સાથી ટ્રસ્ટીઓ દ્વારા મુખ્ય મહેમાન અને અતિથિવિશેષ તેમજ દાતાઓ-સહયોગીઓને શાલ અર્પણ કરવામાં આવી હતી. શ્રમ-ઉદ્યમના પર્યાય સમા ટ્રસ્ટી જીતુભાઈ પંચાલે સૌ ઉપસ્થિતોનો તેમજ કાર્યક્રમને સફળ બનાવવા જહેમત ઉઠાવનાર સંસ્થા-પરિવારના સૌ કોઈનો આભાર માન્યો હતો.

કાર્યક્રમના અંતિમ ચરણમાં ભોજન પ્રસાદ પહેલા સૌ ઉપસ્થિતોના હસ્તે આશરે બસો મલેશિયન લીમડાનું વાવેતર કરી ઉંવારસદ કેન્દ્રને વધુ હરિયાળુ બનાવવાના કામમાં સૌને સહભાગી કર્યા હતા.

સદ્વિચાર પરિવાર : ગુરૂપૂર્ણિમા ઉત્સવ ઉજવણી

ઉંવારસદ શિક્ષણ - પુનર્વાસ કેન્દ્ર પરિસર ખાતે ગુરૂપૂર્ણિમા મહોત્સવની ઉત્સાહસભર વાતાવરણમાં ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. દિવ્યાંગ વિદ્યાર્થીઓએ ગુરૂજનોને કુમકુમ તિલક કરી સ્વહસ્તે તૈયાર કરેલા પુષ્પગુચ્છ તેમના શિક્ષકોને અર્પણ કર્યો હતો.

વિદ્યાર્થીઓએ આજના સમયમાં ગુરૂ-શિષ્ય વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવતી દૃશ્ય-શ્રાવ્ય રજૂઆત કરી ત્યારે તેમની ભાવના પૂર્ણકળાએ ખીલી હોવાનો ઉપસ્થિત સૌને અહેસાસ થયો. શાળા પરિવારના શિક્ષક ડી.જી. ત્રિવેદીએ જીવનમાં ગુરૂના સ્થાન-મહત્વને સમજાવતી થોડીક વાતો ઉદાહરણ સહ કરી હતી. આચાર્યશ્રી ગમારા સાહેબે સૌ વિદ્યાર્થીઓને આશીર્વાચન આપીને અભ્યાસ ક્ષેત્રે સફળતા વાંછી હતી.

તા.૧-૪-૨૦૧૭ થી ૩૦-૬-૨૦૧૭ સુધીમાં સદ્વિચાર પરિવાર મુખ્ય કાર્યાલયને પ્રાપ્ત દાનની વિગત

ક્રમ.	તારીખ	નામ	રકમ	વિગત
૧.	૧-૪-૨૦૧૭	ડૉ. પંકજ એમ. શાહ/પ્રવીણા શાહ અમદાવાદ	૧૦૦૦૦૦	ટ્રસ્ટ ફંડ
૨.	૧-૪-૨૦૧૭	મંજુલાબહેન પી. પંડ્યા, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦	સ.પ. વિકલાંગ પુનર્વાસ કેન્દ્ર, ઉંવારસદ
૩.	૧-૪-૨૦૧૭	આનંદ અજયભાઈ શાહ, અમદાવાદ	૨૫૦૦	સ.પ. સેવા-સહકાર પ્રવૃત્તિ
૪.	૩-૪-૨૦૧૭	જીતાર્થ વોરા, અમદાવાદ	૧૨૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૫.	૧૦-૪-૨૦૧૭	અભિક એડવર્ટાઈઝ પ્રા.લી., અમદાવાદ	૩૬૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૬.	૧૧-૪-૨૦૧૭	કુંદનબહેન એચ. શાહ, અમદાવાદ	૫૦૦૦	સ.પ. સેવા-સહકાર પ્રવૃત્તિ
૭.	૧૨-૪-૨૦૧૭	નયનચંદ્રભાઈ ત્રિપાઠી, અમદાવાદ	૬૦૦૦	સંત પૂનિત ખીચડી પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૮.	૧૨-૪-૨૦૧૭	અમૂલ ફેડ ડેરી, ગાંધીનગર	૧૪૮૮૪	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૯.	૧૨-૪-૨૦૧૭	મનુભાઈ કે. ત્રિવેદી, અમદાવાદ	૩૦૦૦	સુવિચાર પ્રચાર-પ્રસાર સેવા-સહકાર
૧૦.	૧૨-૪-૨૦૧૭	હેમંત આઈ. મોદી, અમદાવાદ	૨૦૦૦૦૦	સુવર્ણાબહેન આઈ. મોદી ફિઝીયોથેરાપી
૧૧.	૧૨-૪-૨૦૧૭	સુધા ટી. પરીખ, અમદાવાદ	૧૫૧૦૦૦	
૧૨.	૧૨-૪-૨૦૧૭	આંજનેય ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ	૧૫૧૦૦૦	આંજનેય વુમન એન્ડ હેલ્થ ચાઈલ્ડ કેર સેન્ટર
૧૩.	૧૫-૪-૨૦૧૭	કનુભાઈ એસ. આચાર્ય, અમદાવાદ	૧૦૦૦	સ.પ. પગરખાં સેવા-સહકાર
૧૪.	૧૮-૪-૨૦૧૭	મગનભાઈ ડી. કથિરીયા, અમદાવાદ	૧૨૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૧૫.	૧૮-૪-૨૦૧૭	ફાઈઝર પ્રોડક્ટ ઈન્ડિયા પ્રા.લી., મુંબઈ	૯૮૦૦૦	બીના શ્રેયસ પંડ્યા હેલ્થ એજ્યુ. સેન્ટર
૧૬.	૧૮-૪-૨૦૧૭	ગુજરાત મીડિયા કબલ, અમદાવાદ	૫૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૧૭.	૧૯-૪-૨૦૧૭	એચ.પી.એસ.પી. આંખની હોસ્પિટલ, નરોડા, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦૦૦	એચ.પી.એસ.પી. આંખની હોસ્પિટલ, નરોડા, અમદાવાદ
૧૮.	૧૯-૪-૨૦૧૭	બગેશકુમાર એસ.પરીખ, અમદાવાદ	૧૫૨૦૦	સ.પ. પગરખાં સેવા-સહકાર, સંત પુનિત ખીચડી પ્રસાદ અને એસ.- પી. સી.આર. શાહ કમ્પ્યુટર સેન્ટર
૧૯.	૨૦-૪-૨૦૧૭	પ્રવીણચંદ્ર એમ. ધારીયા, મુંબઈ	૫૦૦૧	ટ્રસ્ટ ફંડ
૨૦.	૨૦-૪-૨૦૧૭	ગોકલદાસ વી. શાહ, અમદાવાદ	૫૦૦૦૦	સ.પ. અન્નદાન મહાદાન સેવા-સહકાર
૨૧.	૨૦-૪-૨૦૧૭	જોજન હોસ્પિટાલીટી, અમદાવાદ	૧૩૩૬૭	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૨૨.	૨૦-૪-૨૦૧૭	વિપુલભાઈ એમ. શુક્લા, અમદાવાદ	૧૧૧૧	સ.પ. વિકલાંગ પુનર્વાસ કેન્દ્ર, ઉંવારસદ

૨૩.	૨૦-૪-૨૦૧૭	નૈતિક જે. મહેતા, અમદાવાદ	૪૮૦૦	સંત પૂનિત ખીચડી પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૨૪.	૨૦-૪-૨૦૧૭	ઈન્દુબહેન સી. મહેતા, રાજકોટ	૨૦૦૦	સ.પ. સેવા-સહકાર પ્રવૃત્તિ
૨૫.	૨૧-૪-૨૦૧૭	મયંકભાઈ ભટ્ટ, અમદાવાદ	૧૨૦૦	સ.પ. અન્નદાન મહાદાન સેવા-સહકાર
૨૬.	૨૨-૪-૨૦૧૭	સૌરાષ્ટ્ર પાટીદાર સમાજ, અમદાવાદ	૧૨૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૨૭.	૨૨-૪-૨૦૧૭	સમસ્ત વૈષ્ણવ વણિક પરિવાર, અમદાવાદ	૩૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૨૮.	૨૨-૪-૨૦૧૭	હરિશ પટેલ, અમદાવાદ	૨૦૦૦	સ.પ. અન્નદાન મહાદાન સેવા-સહકાર
૨૯.	૨૨-૪-૨૦૧૭	અંબાલાલ પટેલ,	૧૦૦૦	સ.પ. અન્નદાન મહાદાન સેવા-સહકાર
૩૦.	૨૪-૪-૨૦૧૭	કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ મેમોરિયલ ટ્રસ્ટ અમદાવાદ	૫૦૦૦૦૦	ટ્રસ્ટ ફંડ
૩૧.	૨૫-૪-૨૦૧૭	શ્રીમતી એમ.પી.જે. શાહ સાર્વજનિક- ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ	૩૦૦૦૦	ટ્રસ્ટ ફંડ
૩૨.	૨૬-૪-૨૦૧૭	શેલ્બી હોસ્પિટલ, અમદાવાદ	૧૨૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૩૩.	૨૮-૪-૨૦૧૭	એચ. જી. રાઓલ, અમદાવાદ	૧૨૦૦	સ.પ. શિરો પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૩૪.	૨૮-૪-૨૦૧૭	ચિંતનભાઈ સોની, અમદાવાદ	૧૧૧૧	સ.પ. સદ્ભાવ સેવા કેન્દ્ર
૩૫.	૨૮-૪-૨૦૧૭	પ.પૂ. પદ્માવતીબહેન આર. જાનીને પરિવારના સ્નેહ સંભારણા.	૧૨૦૦	સંત પુનિત ખીચડી પ્રસાદ સેવા- સહકાર
૩૬.	૨૯-૪-૨૦૧૭	ડૉ. પ્રોદ્યોત વૈષ્ણવ, અમદાવાદ	૧૨૦૦	સ.પ. પાની પરબ સેવા-સહકાર
૩૭.	૧-૫-૨૦૧૭	મધુરીબહેન વસાવડા, અમદાવાદ	૧૧૦૦૦	સ.પ. અન્નદાન મહાદાન, સીનીયર સીટીઝન હેલ્થકેર અને વિકલાંગ પુનર્વાસ કેન્દ્ર વિદ્યાર્થી દત્તક યોજના સેવા-સહકાર
૩૮.	૧-૫-૨૦૧૭	દેવેન્દ્રભાઈ કે.અલીમચંદાણી, અમદાવાદ	૧૧૦૦૦	સ.પ. આરોગ્યલક્ષી સેવા ફંડ
૩૯.	૧-૫-૨૦૧૭	સૌરિન દિનેશભાઈ શાહ, અમદાવાદ	૨૫૦૦૦૦	દિશા ફાઉન્ડેશન ડેન્ટલ ક્લિનિક
૪૦.	૨-૫-૨૦૧૭	એલીલીલી કું. ઈન્ડીયા પ્રા.લી, હરિયાણા.	૪૯૦૦૦	બીના શ્રેયસ પંડ્યા હેલ્થ એજ્યુ.સેન્ટર
૪૧.	૩-૫-૨૦૧૭	કાંતાબહેન જી. શાહ, અમદાવાદ	૫૦૦૦૦	આંજનેય વુમન અને ચાઈલ્ડ હેલ્થ સેન્ટર
૪૨.	૩-૫-૨૦૧૭	નટુભાઈ એમ. સંઘવી, અમદાવાદ	૨૦૦૦	સ.પ. સેવા પ્રવૃત્તિ સહકાર
૪૩.	૩-૫-૨૦૧૭	સાહેબ એજન્સીઝ, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦	સ.પ. સેવા પ્રવૃત્તિ સહકાર
૪૪.	૩-૫-૨૦૧૭	શશિકાન્ત એલ. શેઠ, મુંબઈ	૨૫૦૦	સંત પૂનિત ખીચડી પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૪૫.	૪-૫-૨૦૧૭	રોલવાલા પીગમેન્ટસ, અમદાવાદ	૧૧૦૦૦	એચપીએસપી આંખની હોસ્પિટલ, નરોડા, અમદાવાદ.
૪૬.	૪-૫-૨૦૧૭	ન્યુરો-૧ સ્ટ્રોક અને ક્રિટીકલ કેર સેન્ટર. અમદાવાદ	૧૨૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર

૪૭.	૫-૫-૨૦૧૭	ધનપાલભાઈ બી. શાહ, અમદાવાદ	૬૦૦૦૦	સ.પ. દિવ્યજીવન મેડીકલ મોબાઈલ વાન સેવા-સહકાર
૪૮.	૬-૫-૨૦૧૭	ભાઈલાલભાઈ પી. પ્રજાપતિ, આણંદ	૧૦૦૦૦	સ.પ. વિકલાંગ પુનર્વાસ કેન્દ્ર તીથિ ભોજન
૪૯.	૮-૫-૨૦૧૭	દોલતભાઈ એન્ડ નાનુભાઈ ત્રિવેદી પબ્લીક ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ	૫૦૦૦૦૦	ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ ફંડ
		એસ્ટેટ ઓફ શ્રી બાબુભાઈ એન.ચોકસી, અમદાવાદ.	૧૦૦૦૦૦	ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ ફંડ
૫૦.	૮-૫-૨૦૧૭	રંજનબહેન એમ. ત્રિવેદી, અમદાવાદ	૨૪૦૦	સંત પુનિત ખીચડી સેવા પ્રસાદ અને શીરો પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૫૧.	૮-૫-૨૦૧૭	પીયૂષ ડી. શાહ, બરોડા	૧૫૦૦	સ.પ. અન્નદાન મહાદાન સેવા-સહકાર
૫૨.	૧૦-૫-૨૦૧૭	પરેશ ડી. પટેલ, અમદાવાદ	૧૨૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૫૩.	૧૦-૫-૨૦૧૭	વેદોત્પતિ આર્યુવેદ ઈન્સ્ટીટ્યૂટ ઓફ-કોર્મ.એકઝી., જુનાગઢ.	૧૨૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૫૪.	૧૧-૫-૨૦૧૭	સુરજબહેન અને શારદાબહેન રમણિકલાલ પબ્લીક ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ	૫૦૦૦૦	ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ ફંડ
૫૫.	૧૧-૫-૨૦૧૭	અમૂલ ફેડ ડેરી, ગાંધીનગર	૧૯૮૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૫૬.	૧૧-૫-૨૦૧૭	હરેન પી. શાહ, અમદાવાદ	૫૦૦૦	સ.પ. સેવા-સહકાર પ્રવૃત્તિ
૫૭.	૧૨-૫-૨૦૧૭	કોકિલાબહેન જે. શાહ, અમદાવાદ	૩૬૦૦	સંત પુનિત ખીચડી સેવા-પ્રસાદ
૫૮.	૧૨-૫-૨૦૧૭	જયંતિલાલ એ. શાહ, અમદાવાદ	૧૪૦૦	સંત પુનિત ખીચડી સેવા-પ્રસાદ
૫૯.	૧૨-૫-૨૦૧૭	પ્રભાવતીબહેન એ. ખત્રી, અમદાવાદ	૨૦૦૦	સંત પુનિત ખીચડી સેવા-પ્રસાદ
૬૦.	૧૨-૫-૨૦૧૭	યોગેશ આર. માથુસીઆ, પૂણે	૨૦૦૦	સ.પ. સેવા પ્રવૃત્તિ સહકાર
૬૧.	૧૩-૫-૨૦૧૭	આર. કે. ચોકસી, અમદાવાદ	૧૧૦૦૦	આંજનેય વુમન અને ચાઈલ્ડ હેલ્થ સેન્ટર
૬૨.	૧૫-૫-૨૦૧૭	વિમલભાઈ પંડ્યા, અમદાવાદ	૧૨૫૦	સંત પૂનિત ખીચડી પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૬૩.	૧૫-૫-૨૦૧૭	નેહાલી નિરવ શાહ, અમદાવાદ	૧૨૦૦	સંત પૂનિત ખીચડી પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૬૪.	૧૫-૫-૨૦૧૭	શશિકાન્ત બી. મહેતા, મુંબઈ	૫૦૦૧	સ.પ. સેવા સહકાર પ્રવૃત્તિ
૬૫.	૧૫-૫-૨૦૧૭	ગુલ આર. પ્લમ્બર, હૈદરાબાદ	૨૦૦૦૦	સ.પ. વિકલાંગ પુનર્વાસ કેન્દ્ર, ઉંવારસદ
૬૬.	૧૬-૫-૨૦૧૭	હરિપ્રસાદ જી. ઉપાધ્યાય, અમદાવાદ	૧૨૦૦	સંત પૂનિત ખીચડી પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૬૭.	૧૬-૫-૨૦૧૭	રાજેશ સી. મહેતા, મુંબઈ	૫૦૦૦	સ.પ. સેવા સહકાર પ્રવૃત્તિ
૬૮.	૧૬-૫-૨૦૧૭	નિલીમા મયુર શાહ, મુંબઈ	૫૦૦૦૦	ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ ફંડ.
૬૯.	૧૬-૫-૨૦૧૭	ચારુબહેન ડી. મહેતા, અમદાવાદ	૧૫૦૧	સ.પ. સેવા સહકાર પ્રવૃત્તિ
૭૦.	૧૬-૫-૨૦૧૭	નિશીષ પી. વસાવડા, અમદાવાદ	૧૨૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર

૭૧.	૧૮-૫-૨૦૧૭	રામભરોસે	૨૧૦૦૦	સ.પ. સેવા-સહકાર પ્રવૃત્તિ
૭૨.	૧૮-૫-૨૦૧૭	મહેન્દ્રભાઈ એમ. ખંભાતી, મુંબઈ	૨૫૦૦	સ.પ. સેવા સહકાર પ્રવૃત્તિ
૭૩.	૧૮-૫-૨૦૧૭	ધનવંતભાઈ એમ. શાહ, સુરત	૧૦૦૦૦	એચપીએસપી આંખની હોસ્પિટલ, નરોડા, અમદાવાદ
૭૪.	૨૦-૫-૨૦૧૭	કપિલાબહેન બાસુ, અમદાવાદ	૬૬૫૦	સંત પુનિત ખીચડી પ્રસાદ, દર્દી સેવા સાધન સુશ્રૂષા, પગરખાં સેવા
૭૫.	૨૦-૫-૨૦૧૭	આશિષ બાસુ, અમદાવાદ	૬૦૦૦	સ.પ. વિકલાંગ પુનર્વાસ કેન્દ્ર વિદ્યાર્થી દત્તક યોજના
૭૬.	૨૦-૫-૨૦૧૭	સંજિત બેનરજી, અમદાવાદ	૨૦૦૦	સંત પુનિત ખીચડી અને પગરખાં સેવા-સહકાર
૭૭.	૨૦-૫-૨૦૧૭	ગિરીશભાઈ એન. સીતવાલા, અમદાવાદ	૧૧૦૦	સ.પ. અન્નદાન મહાદાન સેવા-સહકાર
૭૮.	૨૨-૫-૨૦૧૭	આવા ઈન્ફા સર્વિસીસ એલએલપી. બરોડા	૧૦૦૦૦૦	સ્વ. શ્રી હરિભાઈ પંચાલ સેવારત્ન એવોર્ડ
૭૯.	૨૨-૫-૨૦૧૭	પંડ્યા પરસોત્તમદાસ એચ, અમદાવાદ	૧૨૦૦	સંત પુનિત ખીચડી સેવા પ્રસાદ
૮૦.	૨૨-૫-૨૦૧૭	કપિલાબહેન જોશી, અમદાવાદ	૧૫૦૦	સ.પ. ચારૂલતાબહેન વિરેન્દ્રભાઈ શાહ મહિલા ઉત્કર્ષ કેન્દ્ર સેવા- સહકાર
૮૧.	૨૩-૫-૨૦૧૭	કોકિલા જયંતિલાલ શાહ અને જયંતિલાલ શાહ, અમદાવાદ	૧૨૦૦૦	સ.પ. વિકલાંગ પુનર્વાસ કેન્દ્ર વિદ્યાર્થી દત્તક યોજના
૮૨.	૨૫-૫-૨૦૧૭	તારાબહેન આઈ. જોશી, અમદાવાદ	૧૨૦૦	સંત પૂનિત ખીચડી પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૮૩.	૨૫-૫-૨૦૧૭	વિનોદભાઈ સોની, અમદાવાદ	૩૦૦૦	સ.પ. પગરખાં સેવા-સહકાર
૮૪.	૨૫-૫-૨૦૧૭	ચંદુલાલ કેશવલાલ, અમદાવાદ	૩૦૦૦	સ.પ. સીનીયર સીટીઝન હેલ્થકેર સેન્ટર (મેડીસીન)
૮૫.	૨૫-૫-૨૦૧૭	પ્રવીણભાઈ પંડ્યા, અમદાવાદ	૫૦૦૦	સ.પ. સેવા-સહકાર પ્રવૃત્તિ
૮૬.	૨૫-૫-૨૦૧૭	નીતા આર. નાયર, અમદાવાદ	૧૨૦૦	સંત પૂનિત ખીચડી પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૮૭.	૩૦-૫-૨૦૧૭	પ્રેરણા વિકલાંગ કલ્યાણ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ	૭૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૮૮.	૨-૬-૨૦૧૭	ગોવર્ધનલાલ માલીવાલ, અમદાવાદ	૪૨૦૦	સ.પ. સદ્ભાવ સેવા કેન્દ્ર, વી.એસ. હોસ્પિટલ
૮૯.	૨-૬-૨૦૧૭	જિતેન્દ્રકુમાર બી. દેસાઈ, અમદાવાદ	૧૦૦૦	સ.પ. સેવા સહકાર પ્રવૃત્તિ.
૯૦.	૨-૬-૨૦૧૭	અશ્વિનિ કે. મણિયાર, મુંબઈ	૮૪૦૦	સ.પ. સંત પુનિત ખીચડી પ્રસાદ, શીરો પ્રસાદ , સ.પ. અન્નદાન- મહાદાન, એચપીએસપી આંખની હોસ્પિટલ, નરોડા અને દર્દી સાધન

सेवा सुश्रूषा सेवा-सहयोग.

८१.	३-६-२०१७	कपिलाभडेन वि. पटेल, अमदावाद	१००००	स.प. संत पुनित भीयडी प्रसाद अने अन्नदान-महादान सेवा-सहकार
८२.	५-६-२०१७	दिवेश महेता, अमदावाद	२०००	स.प. सीनीयर सीटीज्ज डेल्थकेर सेन्टर (मेडीसीन)
८३.	५-६-२०१७	जिज्ञेश महेता, अमदावाद	२०००	स.प. सेवा-सहकार प्रवृत्ति
८४.	३-६-२०१७	ज्ञानिभडेन डी. महेता, अमदावाद	२०००	स.प. सेवा-सहकार प्रवृत्ति
८५.	५-६-२०१७	कम्युनिटी क्रियन डोनेशन भोक्स सेवा- सहकार,	२०००	स.प. अन्नदान-महादान सेवा- सहकार
८६.	६-६-२०१७	गौतम के. व्यास, अमदावाद	२४००	संत पूनित भीयडी प्रसाद सेवा-सहकार
८७.	६-६-२०१७	स.प. सदूभाव सेवा केन्द्र - वी.ऐस. वी.ऐस.हॉस्पिटल, अमदावाद.	८६५०	स.प. सदूभाव सेवा केन्द्र - हॉस्पिटल, अमदावाद सेवा-सहकार
८८.	७-६-२०१७	जितेन्द्र अये. सवार्य, अमदावाद	२४००	संत पूनित भीयडी प्रसाद सेवा-सहकार
८९.	८-६-२०१७	अमूल झेड डेरी, गांधीनगर	१८८००	स.प. समर्पण विद्यापीठ सेवा-सहकार
१००.	८-६-२०१७	बाबुलाल भी. रावल, अमदावाद	१०००	संत पूनित भीयडी प्रसाद सेवा-सहकार
१०१.	८-६-२०१७	विनोदयंद्र भी. त्रिवेदी, अमदावाद	२०००	संत पूनित भीयडी प्रसाद सेवा-सहकार
१०२.	१०-६-२०१७	अल्पेश अ. शाह, अमदावाद	८८५०	स.प. समर्पण विद्यापीठ सेवा-सहकार
१०३.	१२-६-२०१७	पीयूषकुमार ओ. देसाय, अमदावाद	१००००००	भजन संध्या कार्यक्रम, रमणलाल- मदनमोहन डॉल मेईन्टेनन्स.
१०४.	१२-६-२०१७	अतुल मोटर्स प्रा.ली.अमदावाद	७०००	स.प. सेवा सहकार प्रवृत्ति
१०५.	१२-६-२०१७	अमूल झेड डेरी, गांधीनगर	१४७५०	स.प. समर्पण विद्यापीठ सेवा-सहकार
१०६.	१३-६-२०१७	जन्मंग ये. महेता, अमदावाद	१२०००	स.प. समर्पण विद्यापीठ सेवा-सहकार
१०७.	१४-६-२०१७	बिनीत पी. मोदी, अमदावाद	११११	स.प. सेवा-सहकार प्रवृत्ति
१०८.	१६-६-२०१७	पावन वि. पटेल, अमदावाद	१००००	स.प. समर्पण विद्यापीठ सेवा-सहकार
१०९.	१६-६-२०१७	यशोधराबेन ऐस. महेता, अमदावाद	१२००	स.प. समर्पण विद्यापीठ सेवा-सहकार
११०.	१६-६-२०१७	कनुभाई अ. पटेल, अमदावाद	५०००	स.प. सीनीयर सीटीज्ज डेल्थकेर सेन्टर (मेडीसीन)
१११.	१७-६-२०१७	विष्णुप्रसाद के. बारोट, अमदावाद	१००००	स.प. समर्पण विद्यापीठ सेवा-सहकार
११२.	१७-६-२०१७	अणदेवभाई पटेल, अमदावाद	८०००	स.प. अन्नदान महादान सेवा-सहकार
११३.	१८-६-२०१७	सुनीलभाई सी. पटेल, अमदावाद	५०००	स.प. सीनीयर सीटीज्ज डेल्थकेर सेन्टर (मेडीसीन)
११४.	१८-६-२०१७	बाबुभाई पी. पटेल, अमदावाद	१००००	स.प. विकलांग पुनर्वास केन्द्र तीथि भोजन.

૧૧૫. ૨૦-૬-૨૦૧૭	સુરેશભાઈ વી. શેઠ, અમદાવાદ	૧૦૦૦	સ.પ. સેવા-સહકાર પ્રવૃત્તિ
૧૧૬. ૨૦-૬-૨૦૧૭	રજનીકાંત સી. રાદડીયા, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૧૧૭. ૨૦-૬-૨૦૧૭	રીટાબહેન એ. દવે, અમદાવાદ	૨૫૦૦	એચપીએસપી આંખની હોસ્પિટલ, નરોડા, અમદાવાદ.
૧૧૮. ૨૦-૬-૨૦૧૭	ગિરીશ સી. શાહ, અમદાવાદ	૫૦૦૦	સ.પ. સેવા-સહકાર પ્રવૃત્તિ
૧૧૯. ૨૦-૬-૨૦૧૭	માલવિકાબહેન આર.ત્રિવેદી, અમદાવાદ	૧૦૨૦૦૦	સ.પ. ચારૂલતાબહેન વિ. શાહ મહિલા ઉત્કર્ષ કેન્દ્ર અને સ.પ. સદ્ભાવ સેવા કેન્દ્ર
૧૨૦. ૨૦-૬-૨૦૧૭	કાંતિલાલ જે. ઘેટિયા, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૧૨૧. ૨૧-૬-૨૦૧૭	અલકાબહેન દવે, અમદાવાદ	૧૨૦૦	સંત પુનિત ખીચડી પ્રસાદ.
૧૨૨. ૨૩-૬-૨૦૧૭	વૃન્દા મધુકર કાપડીયા, નવસારી	૫૦૦૦	સ.પ. વિકલાંગ પુનર્વાસ કેન્દ્ર, ઉંવારસદ
૧૨૩. ૨૪-૬-૨૦૧૭	અમરસિંઘ એન. ક્ષત્રિય, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦	સ.પ. સેવા સહકાર પ્રવૃત્તિ
૧૨૪. ૨૬-૬-૨૦૧૭	વિશાલ બી. પંચાલ, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૧૨૫. ૨૭-૬-૨૦૧૭	જગદીશભાઈ સી. શાહ, અમદાવાદ	૫૦૦૦૦	ટ્રસ્ટ ફંડ
૧૨૬. ૨૭-૬-૨૦૧૭	મેસર્સ શાલીભદ્ર માસ્ટર ઈન્વેસ્ટમેન્ટ	૫૦૦૦	સ.પ. સેવા સહકાર પ્રવૃત્તિ
૧૨૭. ૨૭-૬-૨૦૧૭	અજીતકુમાર એન. દેસાઈ, બરોડા	૬૦૦૧	સ.પ. સેવા સહકાર પ્રવૃત્તિ
૧૨૮. ૨૮-૬-૨૦૧૭	રેણુકા આર. મામતોરા, જામનગર	૨૫૦૦૦	સ.પ. શીરો પ્રસાદ અને સંત પુનિત ખીચડી પ્રસાદ સેવા-સહકાર
૧૨૯. ૨૯-૬-૨૦૧૭	મીલનભાઈ પૂજારા, અમદાવાદ	૩૦૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૧૩૦. ૨૯-૬-૨૦૧૭	પ્રીયાંક પી. પટેલ, અમદાવાદ	૧૧૮૦૦	સ.પ. સમર્પણ વિદ્યાપીઠ સેવા-સહકાર
૧૩૧. ૨૯-૬-૨૦૧૭	તરુણચંદ્ર જરીવાલા	૧૦૦૦૦	સ.પ. સીનીયર સીટીઝન હેલ્થકેર સેન્ટર (મેડીસીન)
૧૩૨. ૨૯-૬-૨૦૧૭	સોમભાઈ એમ. વસાવા	૧૦૦૧	સ.પ. સેવા સહકાર પ્રવૃત્તિ
૧૩૩. ૩૦-૬-૨૦૧૭	જયશ્રી વિક્રમ લીયા, અમદાવાદ	૧૫૦૦	સ.પ. સદ્ભાવ સેવા કેન્દ્ર વી.એસ.

**તા.૧-૪-૨૦૧૭ થી ૩૦-૬-૨૦૧૭ સુધીમાં
સદ્વિચાર : વિકલાંગ પુનર્વાસ કેન્દ્ર - ઉંવારસદને પ્રાપ્ત દાનની વિગત**

ક્રમ.	તારીખ	નામ	રકમ	વિગત
૧.	૧-૪-૨૦૧૭	પ્રેમીલાબહેન કનુભાઈ પટેલ, યુ.એસ.એ.	૫૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૨.	૩-૪-૨૦૧૭	જિતેન્દ્રભાઈ જે. પટેલ, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૩.	૬-૪-૨૦૧૭	હાર્દિકભાઈ આર. પટેલ, ગાંધીનગર	૫૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૪.	૬-૪-૨૦૧૭	સોમાભાઈ ડી. પટેલ, મુબારાકપુર	૧૦૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૫.	૧૧-૪-૨૦૧૭	ચંદ્રકાન્તભાઈ એમ. શાહ, મુંબઈ	૨૦૦૦	સેવા-સહયોગ

* ૩૨ *

❧ સુવિચાર ❧

ઓગસ્ટ - ૨૦૧૭

૬.	૧૩-૪-૨૦૧૭	શકરાભાઈ એન. પટેલ, ઉવારસદ	૩૫૦૦	સેવા-સહયોગ
૭.	૧૮-૪-૨૦૧૭	જશવંતભાઈ કે. મેવાડા, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૮.	૨૧-૪-૨૦૧૭	શ્રીમતી કિષ્ણાકુમારી, ગાંધીનગર	૫૧૦૦	સેવા-સહયોગ
૯.	૨૨-૪-૨૦૧૭	ચિરાગભાઈ બી. ઉપાધ્યાય, કસ્તુરીનગર	૨૦૦૧	સેવા-સહયોગ
૧૦.	૨૭-૪-૨૦૧૭	પુજીરામ નથુદાસ પટેલ, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦૦	ડીઝીટલ કોર્સ
૧૧.	૪-૫-૨૦૧૭	પવનસિંગ યાદવ, શેરથા	૨૧૦૦	સેવા-સહયોગ
૧૨.	૯-૫-૨૦૧૭	સવિતાબહેન એ. પટેલ, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૧૩.	૯-૫-૨૦૧૭	પટેલ જગદીશભાઈ પી., અમદાવાદ	૫૧૦૦	સેવા-સહયોગ
૧૪.	૨૫-૫-૨૦૧૭	હરનિશ બી. પટેલ, યુ.એસ.એ.	૩૦૦૦૦	જનરેટર સહયોગ
૧૫.	૨૯-૫-૨૦૧૭	અશોકભાઈ એસ.પટેલ, અમદાવાદ	૧૫૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૧૬.	૧-૬-૨૦૧૭	અપૂર્વકુમાર, અમદાવાદ	૭૦૦૦	નોટબુક ડોનેશન
૧૭.	૧-૬-૨૦૧૭	કનુભાઈ પી. પટેલ, રાયસણ	૧૦૦૦	નોટબુક ડોનેશન
૧૮.	૮-૬-૨૦૧૭	ઈફકો, કલોલ	૨૦૦૦૦૦	એલઈડી પોલ
૧૯.	૯-૬-૨૦૧૭	ઈશ્વરભાઈ પટેલ, અમદાવાદ	૧૧૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૨૦.	૧૨-૬-૨૦૧૭	બળદેવભાઈ વિ. પટેલ, અમદાવાદ	૨૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૨૧.	૧૨-૬-૨૦૧૭	દિલીપકૌર હરમિંદરસિંહ બાલ, ગાંધીનગર	૧૦૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૨૨.	૧૪-૬-૨૦૧૭	વિક્કલભાઈ આર. પટેલ, કલોલ	૧૦૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૨૩.	૧૪-૬-૨૦૧૭	અશ્વિનભાઈ/સંજયભાઈ પટેલ, ઈશાંદ	૭૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૨૪.	૧૪-૬-૨૦૧૭	બાબુબહેન બી. પટેલ, કલોલ	૮૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૨૫.	૨૫-૬-૨૦૧૭	ભગવતીબહેન એસ. પટેલ, ટેટોડા	૧૧૧૧૧	સેવા-સહયોગ
૨૬.	૨૫-૬-૨૦૧૭	અસારવા કલોથ માર્કેટ, અમદાવાદ	૨૧૦૦	સેવા-સહયોગ
૨૭.	૨૫-૬-૨૦૧૭	શારદાબહેન આર. પટેલ, અમદાવાદ	૨૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૨૮.	૨૫-૬-૨૦૧૭	કોકિલાબહેન	૧૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૨૯.	૨૫-૬-૨૦૧૭	મહેરીઆ હસમુખ રામજીભાઈ, યરાડા	૨૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૩૦.	૨૫-૬-૨૦૧૭	કેશવલાલ બી. પટેલ, સુઘડ	૨૧૦૦	સેવા-સહયોગ
૩૧.	૨૫-૬-૨૦૧૭	મહેશભાઈ બી. પટેલ, અમદાવાદ	૧૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૩૨.	૨૫-૬-૨૦૧૭	મહેશભાઈ એલ. પટેલ, અમદાવાદ	૧૧૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૩૩.	૨૫-૬-૨૦૧૭	અંબાલાલ એચ. પટેલ, પી.સી. ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦૦	સેવા-સહયોગ
૩૪.	૩૦-૬-૨૦૧૭	અરવિંદભાઈ સી. પટેલ, અમદાવાદ	૧૦૦૦૦	સેવા-સહયોગ

તા.૧-૪-૨૦૧૭ થી ૩૦-૬-૨૦૧૭ સુધીમાં

હરગોવનદાસ પ્રભુદાસ સદ્વિચાર પરિવાર આંખની હોસ્પિટલ - નરોડાને પ્રાપ્ત દાનની વિગત

ક્રમ.	તારીખ	નામ	રકમ	વિગત
૧.	૨૮-૪-૨૦૧૭	રામ ભરોસે	૫૦૦૦	આઈ ડોનેશન
૨.	૯-૫-૨૦૧૭	અપ્પાસ્વામી એસોસીએટ્સ, અમદાવાદ	૨૦૦૦	આઈ ડોનેશન

* ૩૩ *

❀ સુવિચાર ❀

ઓગસ્ટ - ૨૦૧૭

